

Sala
Gab.
Est.
Tab.
N.º

R
3
3

R
3
3

PATRVI

ET NEPOTIS DE SVCCES
SIONE REGNI PORTVGALLIÆ

TRACTATA QVÆSTIO: VTRVM PATRVVS,

Regis filius secundò genitus annis maior: an

verò eiusdem Regis nepos etiam infans,

ex primogenito conceptus, præferri

debeat. Autore Emmanuele

Costa Iureconf. Regio Sena

tore, atque in Conimbri-

centi Academia pro

fessore legum

primario.

Cum intellectu legum Portugalliæ &

Castellæ, quæ etiam in maioratu bonorum Regiæ

coronæ, et bonorum patrimonialium, eandem

questionem attigerunt.

ITEM ORATIO FVNEBRIS IN EXEQVIIS

Serenissimi Portugalliæ Regis IOANNIS. III.

ab eodem autore Conimbricæ habita.

CONIMBRICÆ.

Apud Ioannem Barreterium Typographum Regium.

M. D. L. VIII.

Decimo Calendas Augusti.

Frater Martinus Ledesmius Doctor Theologus,

Lectori candido Salutem.

ERLEGI accuratissimè, vt potui, librum hūc, magnū quidem eruditione, elegantem stilo, magna diligentia elaboratum, quem meæ trutinæ probandum, atq; expendum commisit clarissimus atq; humanissimus Princeps Henricus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis, & hæreticæ prauitatis in amplissima Lusitanorum ditioe supremus inquisitor & censor: prius quidem à doctissimo authore, & ab alijs viris sapientissimis Lydio (vt fertur) lapide probatum, in quo tam exactè ac piè (vt mea fert opinio) tradūtur omnia, vt prorsus in ea quæ tractatur materia, nihil addi aut demi citra piaculū queat: ea est eruditio, pietas, ac fœcūda breuitas authoris. Quare nō est profectō, cur non bene precemur authori, Iuris Cæsarei consultissimo: cuius studium ad hunc modum semper fuit, de Rep. CHRISTIANA quàm optimè mereri. Bene vale Conimbricæ. xxj. die Iulij.

M. D. L. VIII.

Nihil esse in hoc opere quod CHRISTIANÆ religioni repugnet, iudicauit illustris & Reuerendissimus D. D. Ioannes Soarez huius vrbis Præsul
integerrimus.

D. Sebastiano Portu-

galliae Regi Augustissimo Emmanuel Costa
Vlyssipponensis Iurecons. vitæ diutur-
nitatem, Regnandi scien-
tiam & bellorum
foelicitatē.

VVM SUPERIORE

anno è viuis excessisset Rex IOAN-
NES auus tuus, maximo totius Lusitaniae dolore, & foelicibus auspicijs hoc Portugalliae Regnum ad te deuolutum esset Rex Augustissime, columen propè vnicum Regiae familiae: ipsū discrimen in quo res futura fuit si eiusdem Regis filius vltimò genitus, D. Anonius patruus tuus etiam nunc viueret, veterem quandam difficillimae quaestionis memoriam mihi renouauit. Venisset enim in dubium, ad vtrum legitima huiusce Regni hereditas rediret, ad filium ne minorem natu patri superstitem, an ad nepotem infantem ex filio maiore natu iam mortuo relictū. Cui controuersiae hic magis periculosa, quòd de Regni successione lites plerumq; non iure ac legibus etiam inter cognatos, sed bello atq;ue armis dirimuntur, tametsi occursum esse scimus in omnibus Regnis, certo de hac re ac proprio iure constituto: tamen hic nihil adhuc certi definitum legibus & cautum esse videmus. Quinimo si de maioratu bonorum patrimonialium similis aliquando comentio existit, vulgo putatur definitio adeo posita esse in obscuro

ro, ut nouum Regiæ constitutionis tuæ lumen desiderare videatur. Quapropter ardebam studio quodam nostram operam, qualis illa cumque demum est, adhibendi, ut magna questio & ardua, si non componeretur, at facilior tamen aliquantò redderetur. Verum ita depressus iacebam illo tanto reipub. nostræ malo, ut nihil altum possem inchoare, illo adempto Rege, qui nostra studia fouebat amore, fauore accendebat, benignitate sustentabat. Reuocabat etiam sæpenumero festinantem animū existimationis nostræ ac famæ, si qua est, conseruandæ cura. Nam intelligebam, non qualem cunq; operam ab eo expectari, qui in hac celeberrima Academia cathedram legū primam populi suffragijs, optimorum studio, deniq; diuino Regis aui tui iudicio meruisset. Sed hunc dolorem atq; metum aliqua ex parte leuare cœpit studium illud singulare, & non vulgaris amor, quæ Regina auia tua omnis memoriæ facile princeps, & magnus patruus tuus Henricus Cardinalis erga hæc Academiam & omnes eius quasi alūnos ostenderunt: non minus prudenter, quàm cæteras reipublicæ partes, hanc in qua literæ continerentur, gubernando. Tua quoq; ista præclara indoles, quæ iam nunc ostendit, quanta virtutum Regiarum in te sit futura maturitas, mētem meam debilitatā confirmauit, impeditam omnino liberauit, impulit non nihil dubitantē. Quis enim te intues, quāuis ista ætate, atq; tuum istud ostenerum quidem, sed planè Regium, non speret, te virum, corroboratam iam ætate, amorem hunc erga literas esse perpetuaturum: aui tui patrisq; mores & naturā præclaram imitātem? Quorū ille, incredibile est, qua humanitate & liberalitate sit profecutus viros literatos: hic quum inciperet, vix eandem viam ingressus, subito nobis est immatura morte præreptus. Quare bene animatus, quidquid illud erat, quod de existimatione poterat amitti, cōtemnere decreui: modò in reip. nostræ spe iam in te futuræ virtutis ad summam gloriam efflorescenti, non nihil fructus afferre. Explicavi exiguo libello quam suprā dixi questionē, si non disertissimè, at ut potui tamen: potui autem tantum, quantum

valuit de scientia iuris atq; legum, homo mediocri ingenio, tam assidua opera, tam longo usu, tam laboriosa exercitatione consequi. Adieci orationem, quam ex munere mihi mandato ab vniuerso hoc literario conuentu habui in funere Regis aui tui: in qua non commemoravi quidem (quis enim id facere potuisset?) sed attingi tamen virtutes multitudine infinitas, magnitudine admirabiles, quæ in illo eluxerunt, & melius, ac vberius exponentur in historia, quam patris tui magister Antonius Pinarius, vir eximia eloquentia atq; doctrina, diligenter, & accurate cõscribit. Hoc opusculum lucubratum his breuissimis noctibus, quale quale est, tibi Rex Augustissime dicare constitui. Nam & voluminis exiguitate tuis istis manibus tenellis quidem, sed ad res maximas natis, pro crepundijs esse poterit: & magnitudine rerũ quæ tractantur, tam splendida Regij tui nominis inscriptione non videbitur indignum. Deus Opt. Max. cuius nutu ac ditone sola terrarum gubernantur, te sartum & tectum ab omni periculo, saluum nobis incolumemq; conseruet: tibi vitæ & usuram quàm maximè diuturnam, tibi sapientiam, tibi magnum animum, excelsum, inuictum impertiat: vt hæc Regna florentissima Regis aui tui diuinis artibus in pace regas, & infestos nominis CRISTIANI hostes plurimis maximisq; victorijs debelles: domiq; amabilis, militiæ terribilis, aduersus tuos munificus, vel nos, vel si nobis hoc tantum gaudium iniqua mors inuidebit, liberos nostros Regia munificentia, auita liberalitate, patria magnitudine, omnibus beneficijs exornes: atq; vbi satis diu vixeris in terris, satis, inquam, non tibi modò

verùm etiam patriæ, verùm etiam tuis, receptus in illas
iucundissimas beatorum sedes, & pro tuis egregijs
factis, æternis præmijs donatus, cum maioribus
tuis illa fœlici immortalitate
perfruaris.

Index conclusionum præcipuè notabilium, quæ
in hoc opere continentur.

Circa maioratus bonorum Regiæ coronæ

- F**ilius secundò genitus nepoti primogeniti filio prælati est tam
verbis quàm sententia. l. mentalis, pag. 10.
¶ Idem probandū erat: quāuis nulla. l. Regia cautū foret, pag. 29.
¶ Filius nepotem natu maiorem excludet, pag. 45.
Nepos secundò geniti filius, si maior natu sit quàm nepos primogeni-
ti filius, eidem præferetur, pag. 54.
Hæc locum habere videntur, etiam si vnicum maioratus prædium
pater primogenito adhibita Regis autoritate donauerit, pa. 57.
Si primogenitus viuo patre clericus fiat, ei que naturaliter superuixe-
rit: nepos ex eo conceptus patrum excludet, pa. 65.
Hoc idē sine dubio probabitur, si primogenitus fiat monachus, pa. 66.
Nepos patrum fauorabiliter excludet, si possessor auus & primoge-
nitus pater, vno simul casu decesserint, pa. 68.
Si tamen pater, & primogenitus, qui liberos non habebat, simul vno
casu decesserint: filius secundogenitus non excludetur, pa. 70.
Princeps iniuriam faciet, si non renouauerit maioratum vni ex libe-
ris primi donatarij, & velit eum extero concedere, pa. 72.
Dominium bonorum Regiæ coronæ, quāuis in primum donatarium
nō indistinctè transeat sine traditione: indistinctè tamen transit in
donatarij successores lege mentali designatos, pa. 146.
Fructus pendentes tempore, quo vltimus possessor decedit, integrè
pertinent ad nouum maioratus successorem, pa. 145.

Circa maioratus bonorum patrimonialium.

- F**ilius secundò genitus præfertur nepoti primogeniti filio, facta
institutione maioratus secundam vulgarem formulā. pa. 82.
Etiam si filius ipse natu minor sit quàm nepos. pa. 117.
Etiam si primogenitus in acie belli decesserit, si tamen à patre
primogenito iustè exhæredatus fuerit, pa. 162.
Etiā si filius ipse secundò genitus iustè fuerit à patre exhæredatus, p. 152.
Etiam si primogenitus cum patre simul decesserit, pag. 125.
Filia secundò genita præferetur nepoti masculo primogenitæ filiæ
filio, pag. 118.
Aliquando etiam videbitur præferenda nepoti primogeniti filio,
pag. 120. & 121.

Index.

Nepos secundogeniti filius si maior natu sit quàm nepos primogeniti filius, eidem præferetur: si tamen ambo pares ætate fuerint, primogeniti filius præferetur, pa. 124.

Nepos ex filia natu maior poterit aliquando excludere nepotem natu minorem primogeniti filium, pa. 121.

Quãuis formula maioratus talis sit, vt repræsentatio admittenda videatur: neptis ex primogenito filio non videtur contra patrum admittenda, pa. 197.

Sivltimus possessor in acie belli pro rep. decesserit, nec in eius bonis sit, vnde solvantur debita: æquissimè impetrabitur, vt successor ex fructibus ea integrè soluere compellatur, pag. 143.

Circa Emphyteusin.

Emphyteusin finitam dominus directus non tenetur renouare, si velit fundum emphyteuticum sibi retinere, pa. 73.

Emphyteusis ecclesiastica ad ecclesiam redit, si emphyteuta nemine nominato intestatus decesserit: quãuis liberos ab intestato hæredes relinquat, pa. 103.

Emphyteusis, quæ ex l. Regia ad vnũ ex liberis pertinet, magis deferretur nepoti natu maiori, etiam si sit filius filia, quàm nepoti natu minori, etiam si sit filius filij, p. 174.

In eadem specie auus maternus senior, auo paterno præferetur, p. 178.
Emphyteusis, quam quis sibi & liberis quæsiuit, pertinet ad filium etiam iustè exhæredatum, pa. 160.

Circa Regni successionē.

Mentalis legis, quæ filium nepoti prætulit, sententia non pertinet ad ipsius Regni successionem, pa. 136.

MRegnũ, quasi hæreditas Regis primogenito defertur, pa. 137.

Paçtum de futura Regni successionē, viuo Rege fieri non potest, nisi de cõsensu Regis: quãuis in alijs primogenijs cõtrà sit, p. 139.

Regis defuncti debita tenetur successor exoluere, p. 140.

Regis primogenitus exhæredari & Regno priuari potest à patre, propter iustam ingratitudinis causam, p. 149.

Fratris filius excludit Regis defuncti patruũ in Regni successionē, p. 170.

Fœmina non est incapax successionis Regni Portugallia, pa. 171.

Filia fratris videtur præferenda defuncti Regis patruo in Regni successionē, pa. 172.

Nepos natu maior patrum natu minorem excludet, pa. 180.

Idem erit, etiam si sit nepos natu minor, atque etiam infans, pa. 188.

Neptis primogeniti filia patruo videtur præferenda, pa. 198.

Ad Lectorem.

Xpectabant candidè lector à nobis studiosi, vt promissa iam diu commentaria in cap. Si pater, De testa. lib. 6. in publicum ederemus. Sed & nostri auditores repetitionem. l. 2. C. De rescin. venditio. auide appetebant, allecti specie multarum rerum non vulgariū, quas proximè in materia vulgari nouè inuentas nobis dictantibus exceperunt. Ego verò in his quæ in omnium manus ventura publicantur, adeo sum morosus, vt manum de tabula tollere nesciam: & commentaria in. d. cap. Si pater, illo quoq; nomine per decem annos & amplius, elaboro ac premo, quòd ea excellentissimo Principi Henrico Cardinali omnium bonarum artium & virtutum patrono, dicare constitui. Cùm itaq; vtrumq; opus penè compleuissem, & longum esset, iusta hæc volumina excudere: coepit instare tempus, Regiam Celsitudinem adeundi, vt post. xx. annorum emerita stipendia studijs meis quietem impetrarem. Ne autem in illius conspectu vacuus apparerem, hunc de Regia materia libellum componere festinãter decreui: sed ita, vt quamuis post resurrectionis proximum pascha opus ex professo meditari coeperim, matura tamen & longo studio polita in ordinem redigere curauerim. Hæc qualia sunt, interim benignè excipe: & cætera propediem expectato.

Vale.

DE SVCCESIONE

Regni Portugalliæ Patruī & Nepotis
tractata quæstio: utrū patruus, Regis filius secūdo
genitus, annis maior: an verò eiusdem Regis nepos etiā
infans, ex primogenito conceptus, præferri debeat.

*Cum intellectu legum Portugalliæ &
Castellæ, de hac materia
agentium.*

INTER OMNES QUÆ IN
iure ciuili eminent, famolę difficulta-
tis est quæstio, & in Senatu Regio sæ-
pius ex facto agitata: utrū in bonis
primogenij seu maioratus, præfere-
ndus sit vltimi possessoris filius natu maior, nepoti,
qui ex primogenito filio, in vita patris mortuo, con-
ceptus sit: an contrā nepos filio? Mihi autem visam
est, non adeo difficilem iuris quæstionem incurrisse
in his speciebus, quæ hætenus inciderunt. Etenim
si quando controuersia mota est de maioratu bono-
rum Regiæ coronæ, in promptu fuit, eā decidere ex
lege Regia, quæ mentalis appellatur: vti Senatores
constanter & rectè decreuerunt. Si verò lis orta est
de maioratu bonorū patrimonialium, quæ priuati

A insti-

pag. 74.
pag. 135.
 instituerunt: non æquè compertum habeo, quid cre-
 briore iudicum calculo probatū extiterit. Cæterum
 arbitror, huius quæstionis faciliore fore absolutio-
 nem, quàm vulgò existimetur. Ille enim solus casus
 mihi in difficili est, vt non minùs subtilitate quàm
 utilitate excellere videatur, si videlicet de huius re-
 gni Portugallix successione, patruus ætate maior, cū
 nepote quandoquè contendat. Vt igitur dilucidius
 explicem, quibus iuris rationibus adductus, has tres
 species separauerim: de singulis ex ordine tractare
 operæ pretium erit.

Et primùm de maioratu bonorū Regiæ coronæ.

QUum Rex Ioannes, eius nominis primus, le-
 gem quandam mente concepisset, & conce-
 ptam seruari iussisset: filius eius Rex Eduar-
 dus hanc legem, quæ antea fuerat mentalis, in scri-
 pturam redegit, sub tit. xvij. Ordinationum Regi-
 arum lib. 2. §. 1. his verbis.

Primeiramente determinamos e poemos por ley
 em todos nosos reynos e senhorios, e mandamos, q̃
 todas terras, beês e herdamentos, da coroa de nosos
 Reynos, que por nos, ou por os Reys foram, ou fo-
 rem dadas e doadas, a quaesquer pessoas de qualq̃r
 estado que sejam, pera elles, e todos seus descenden-
 tes ou seus herdeiros e soccessores, siquẽ sempre inte-
 ramente por morte do possuidor dos taes beês e ter-

ras aoseu filho, legitimo, barão, mayor, q̄ delle ficar.

Quæ constitutio, licet secundum magis cõmunem Nostratum opinionem, decidisse videatur con-
trouersam patruum & nepotis quæstionem, & filium
nepoti prætulisse: nihilominus colorata argumenta
in contrariam sententiam afferuntur. Nec desunt et
docti & ingeniosi viri, qui etiãnum partes nepotis
aduersus patrum in facti quæstionibus tueantur.
Contendunt enim dicere, quod legis mentalis senten-
tia nequaquam filio fauet aduersus nepotem pri-
mogeniti filium: sed magis inclinatur in nepotis fauo-
rem. Cuius opinionis sequentia argumenta potiora
esse videtur.

Primò enim considerari potest, quod Rex Ioannes hoc. §. i. id egit, vt donationes, quæ si iuxta verborum
tenorem latè acciperentur, grande damnum Regiæ
coronæ essent allaturæ: ad modum maioratus reuo-
carentur: vt probatur eo. tit. §. 14. Quod cum ibidem
ex consilio Iureconsultorum fecisse memoretur, iu-
rectiam fecisse credendus est. Nam & si regulariter
perfectæ donationi nequeat ex interuallo modus
adijci. l. Perfecta donatio. C. De donatio. vbi tamen
Princeps donauit bona Regiæ coronæ: potest dona-
tioni simplici (quæ simpliciter facta grauitè lædebat
Regiam coronam) modum adijcere, vt colligitur ex

*Argumenta q̄. l.
mentalīs nō fa-
ciat pro patruo
contra nepotē.*

nota. per Lucam de Pēna in .l. Quicumque, col. 4. vers. Ex præmissis, C. De omni agro deserto, lib. xj. facit tex. in .l. Qui fundos, & quod ibi Ioā. de Platea C. eo ti. Tradit Ioā. Lupi in rep. Rub. De donatio. inter virū & vxor. §. 69. n. 14. vbi defendit similē clausulam testamenti Regis Castellę Henrici secundi.

Nulla igitur ante conditam legem mentalem potuit esse quæstio, de maioratu bonorum Regię coronę, inter patruum & nepotem: quum ea bona, secundum verborum figuram, inter liberos & successores dividerentur. §. fina. eo. tit. Quocirca videtur concludendum, quòd Rex Ioannes hoc suę legis mentalis principio id dūtaxat constituerit, videlicet donationes ad modum maioratus esse coarctādas. Nō autem interpretandū videtur, quòd Rex simul eodem loco absolueret arduam quæstionem, quę posset incurrere super maioratu, si videlicet de eius successione patruus & nepos quandoque contenderent.

Secūdò considerari potest, quòd verosimile non videatur, Regem Ioannem pro filio secundo genito, contra nepotem, voluisse legem cōdere. Quippe olim erat hæc quæstio ardua, & adeo posita in difficili: vt constare non posset, vtra verior, aut receptior esset opinio, vt apparet ex his, quæ sup hac quæstio-

ne scribunt Ioannes Cirier in tract. primogeni. q. 25. lib. 1. & Philip. Dec. cons. 443. in princi. Andre. Tiraquel. in tract. primogeniorum. q. 40. Enim verò quo tempore Portugallia sub eisdem Castellæ Regibus adhuc erat: iam lata fuerat in regno Castellæ constitutio, quæ ex prudentum virorum consilio & Hispaniæ consuetudine, nepotem, ex primogenito conceptum, filio secundo genito in maioratu prætulerat. l. 2. tit. 15. Partita. 2. Ergo magis credibile est, quòd in tam controuersa & ambigua quæstione Rex Ioannes in fauorem nepotis inclinauerit. Sic enim progenitorum suorum Regum Castellæ sententiã & legem imitabatur: Hispaniæ consuetudinem retinebat; & denique eam legẽ inducebat eisdem prouincijs, quæ olim eidẽ legi subiectæ fuerãt.

Tertiò in fauorẽ nepotis considerari possunt verba. §. 15. eodem tit. Quibus expressim dicitur, quòd viuente patre vltimo possessore, ratio habetur filij primogeniti, cui bona maioratus debentur ex lege mentali. Ergo lex mentalis credi debet, ad maioratũ inuitasse, non tam filium qui maior deprehenderetur tempore mortis paternæ; quàm filium qui primogenitus fuisset. Proinde lex mentalis, quæ cœpit respicere primogenitum in vita patris: significauit, quòd ius illud primogeniti, in spe consistẽs, transmitti

potuit in nepotem, si videlicet primogenitus ipse filius viuo patre decederet. Sic enim Vlpianus in l. 1. §. Si impuberi. in fine. ff. De colla. bono. scripsit, prematuram esse speciem collationis: cum adhuc viuat is, de cuius bonis quarta debetur. Et similiter ex his verbis, quibus expressum est, quartam deberi arrogato impuberi: Accursius ibidem in verb. debetur. collegit, quod licet impubes arrogatus non teneatur conferre spem quartæ, viuo eo qui arrogauit: si tamen decedat in vita eiusdem arrogatoris, spem quartæ in hæredem transmittit. Quod ita ex Vlpiani & Accursij sententia collegit Ioan. Andreae ad Speculatit. De feudis in fine. Et ex hoc intulit, quod similiter primogenitus, viuo patre decedens, transmittit ius illud, quod in spe habebat, in hæredem suum filium ad patru exclusionem. Sed & antea Vlpiani sententiam in fauorem nepotis induxerat Oldra. cons. 224. Istæ sunt allegationes. n. 37. & deinde Alberi. in prohemio. ff. Veteris. §. Discipuli. n. 22. & Abbas consil. 85 In præsent. nu. 6. ad finem lib. 1. Præposi. Alex. in cap. 1. col. antepen. vers. Non obstat. 14. De feudo Marchiæ in vsib. feudo. Anto. de Rosel. in tracta. De succes. ab intestat. n. 78. & Ioan. Cirier in tracta. primogeni. lib. 1. q. 25. n. 24. Guliel. Bened. in repet. cap. Raynutius, in verb. In

eadem testamento. o. i. n. 189. Detesta. & nouissimè
 Andre. Tiraquel. in tracta. primigenio. q. 40. n. 35.
 Ergo quū lex Regia vtatur eisdē verbis, quibus VI
 pianus vsus est: pronū est eodem modo argumēta-
 ri, quòd si ex lege debentur dicta bona primogeni-
 to, possit primogenitus, in vita patris decedēs, ea in
 filium suum transmittere.

Quartò eadē verba. d. §. 15. aliter videntur posse
 induci vt probent, primogenitum, cui ea bona de-
 beri dicuntur, posse ea transmittere in nepotem:
 quanuis patre adhuc viuo moriatur. Consideran-
 dum enim est, quòd & si lex mentalis designauerit
 vnum ex liberis masculum successorem: hic mas-
 culus successor originem iuris sui prætendit ex con-
 tractu donationis inter viuos, quam Rex fecit pri-
 mo donatario, argumen. l. Quoties. C. De dona.
 quæ sub modo. Habetur in ea lege, quòd si tibi
 donauero prædium, vt post mortem tuam deue-
 niat ad Petrum: dabitur actio Petro post mortem
 tuam, vt iuxta donatoris voluntatem id prædium
 consequatur. Porrò donationes, quas Rex alicui fe-
 cit per modum maioratus: tractari, & censerī de-
 bet iuxta eam. l. Quoties. vt voluit Oldr. conf. 224.
 Istæ sunt allegationes. n. 28. Aluoro. in cap. 1. §.
 Hoc quoque col. fi. De successio. feudi. Philip. Dec.

cōs. 445. In casu. n. 47. Rode. Xuar. in repet. l. Quoniam in prioribus, in quæstione maioratus posita in fine, C. De inoffi. testa.

¶ Spem actionis
tertius an trās-
mittat in casu.
l. Quoties C. de
dona. qua sub
modo.

Videamus igitur, si in proposita specie d. l. Quoties. Petrus viuo donatario decederet: vtrum hæres Petri posset, post mortem eiusdem donatarij agere ad prædium, quod Petro, si super vixisset, sine dubio deberetur? Et quidem Ioã. Andreæ ad Specula. tit. De instru. editio. §. Nunc aliqua, in verb. Per superiora in fine, videtur sensisse, quòd prædium liberè manere deberet apud donatarium, si viuo eo Petrus decessisset. Sic enim locutus est, quasi Petrus esset comparandus fideicōmissario, qui planè spem fideicommissi conditionalis in hæredem nō esset transmissurus. l. Hæres meus, cum vulga. ff. De conditio & demonstra. Idem probauit cum Ioãne Andrea Grego. Lupus, ita intelligens & declarans. l. Partitæ. 7. tit. 2. Parti. 5. in penul. schol.

Mihi autem verius videtur, quòd prædium hæredi ipsius Petri debeatur post mortem donatarij. Si quidem Petrus non fuit comparandus fideicōmissario: sed magis ei, qui etsi stipulatus nō fuerit, quasi ex contractu vocatur. Vnde spem actionis hæredi suo reliquit, argumē. d. l. Quoties, in fi. cū glo. fina. & §. Ex cōditionali, in fi. De verbo obligatio. Idq; ita ve-

rū esse crediderūt plæriq; autores, qui hac ratione argumentati sunt, quòd primogenitus, viuo patre cedens, spem, sibi ex donatione Regis competentē, in heredem suū transmittit. Quod in terminis, argumento. d. l. Quoties, in fine, collegit Ioā. de Lauduno iuris ciuilis doct̃or ab Oldra. relatus. d. conf. 224. n. 28. in fi. & idē probauerūt argumento. d. §. Ex condicionali. Abbas. conf. 85. n. 2. & 3. li. 1. Paul^o Castrel. conf. 164. In causa. n. 7. lib. 2. Matthæus de Affli. in cap. 1. n. 26. vers. Vndecimo arguitur. De successio feudi, Philip Dec. cōf. 443. fina. col. vers. Et ita etiā. Secūdūm quæ lex Regia, quæ expressit, bona Regiæ coronæ deberi primogenito in vita patris: vtiq; significasse intelligitur, ita deberi, vt primogenitus spē, heredi suo posset relinquere: quoniam vtiq; origo debiti ex contractu descendere videatur.

Quintò hanc fuisse legis mentalis sententiā, arguit respectus & ratio eiusdē legis. Métalis enim legis propositum est, bona Regiæ coronæ ad eādē coronā, vnde exierunt, reuocare: vt habetur eo. tit. §. 18. Porrò lex ad hunc finem multò faciliùs peruenire animaduertitur, si nepotem primogeniti filium patruo anteponat. Nā quia plæriq; nepos in ea ætate successurus sit, in qua per ætatem nondū iustum filium habere possit: futurum est, vt eo sine liberis

defuncto

defuncto, bona ad Regiam coronam faciliùs reuertantur. Quod similiter non eueniet, si ad filium secundogenitum seu maioré, qui tempore mortis paternæ reperiatur, bona deuoluantur, nepote excluso.

Sextò quasi fortissimum huius opinionis argumentum adducitur, quòd idem Rex Ioannes, legis mentalis autor, testamento suo specialiter cauit, quòd si se viuo primogenitus filius Eduardus decederet: regnum pertinere debebat ad D. Alphonsum nepotem suũ, ex Eduardo conceptũ: non verò ad D. Petrum filium suum secundo genitum. Non igitur credibile est, quòd ipse contra suam legem mentalem, quidquàm statuisset in supremo suo testaméto. Proinde testamento suo videtur declarasse, quòd in bonis Regiæ coronæ nepos, ex primogenito filio conceptus, debet excludere filium secundogenitum.

Sed tamé his & alijs argumétis minimè obstantibus, fortiter defendendum est, quòd ex verbis & sententia legis mentalis filius secundò genitus prælatu est nepoti. Idque ita verius esse, remota etiam rerum iudicatarum authoritate, sequentibus argumentis demonstratur.

Primò considero, quòd lex mentalis in constitutione maioratus, non vocat ex liberis vltimi possessoris maiorem ætate in a sculum, aut primogenitum:

sed

sed magis vocat filium. Ergo interpretandum vide-
 tur, quòd ea lex non solum donationes, latius conce-
 ptas, ad modum maioratus restrinxerit: sed etiã pa-
 riter demonstraerit, filium, excluso nepote primo-
 geniti filio, esse admittendum. Namq; vbi lex con-
 stituit maioratum, eumq; defert, non primogenito,
 sed filio primogenito: difficilem quæstionẽ patrum
 & nepotis exclusisse intelligitur, & patrum qui fi-
 lius sit, nepoti prætulisse. Hæc Baldi traditio fuit in
 l. Ut intestato. ad finẽ. C. De suis & legi libe. quam
 Rapha. fulgos. Paulus Castrens. & Philip. Corn. ibi-
 dem probauerunt, & Alex. n. 4. l. as. n. 45. in. l. Is po-
 test. ff. De acqui. hæredi. vbi & Robertus Marantha
 in rep. n. 208. idem visus est sequi. Sed & Andre. Ti-
 raquel. in tracta. primogenio. q. 40. præfert quidem
 in re dubia patruo nepotem: sed in hac specie Baldi
 sententiam haudquaquam refutauit. n. 219.

*Majori dix-
 vis. non prim-
 genito. in su-
 iungis.*

Secundò considero illud sequens adiectiuum,
 maior, quòd ad etatem referri, omnes agnoscunt, &
 deducit Alex. cõs. 4. Ponderatis. n. 2. lib. 4. Planè etsi
 verba hæc, filius maior, & filius primogenitus, videã-
 tur prima facie idem omnino exprimere, uti Abbas
 docuit cõs. 85. n. 3. vers. Secundò hoc probatur lib. 1.
 cum alijs authoribus relatis ab Andrea Tiraquel. in.
 d. lib. primogenio. q. 1. n. 12. reuera non idem signi-
 ficant.

*Filius maior
 non idẽ signifi-
 cat, quod filius
 primogenitus.*

ficat. Hoc enim adiectiuū, maior, filio secūdo genito magis commodat, vt nepoti præferatur: quàm adiectiuum illud, primogenitus. Si quidem filius hic secundo genitus non potest dici verè primogenitus: quoniam qui verè primogenitus fuit, viuo, patre decessit. Vnde hic secundo genitus filius non potest dici primogenitus: nisi per quandam interpretatiōē, habita videlicet ratione, q̄ hoc successionis tempore non extat primogenitus, qui decessit. Cæterū idē filius verè et sine vlla interpretatiōe potest dici maior ætate. Differentiæ ratio in eo est, q̄ primogenitus habet participium præteriti temporis, quòd verificatū fuit in ipso nascendi tempore. Cōtrà hoc adiectiuum, maior, nullam relationem habet ad præteritum nascendi tempus: atque ideo aptatur optimè præsentī tēpori, quo de successione agitur. Hæc subtilis differentia colligitur ex eo quòd in simili scribit Paulus de Castro. conf. 164. n. 5. vers. Ad secundum respondetur, lib. 2. vbi distinguit significatiōē primogeniti, à significatiōe proximioris. Et in terminis hanc differentiam cū iudicio expendit Alex. conf. 4. Põderatis. n. 13. vers. Itē iura et rationes lib. 4. & Ioã. Lupi in rep. Rubricæ De dona. inter virū & vxor. §. 69. in fine, & ex sentētia Alexã, Andre. Tiraquel. in d. q. 40. n. 160. et Alci. Parergon lib. 8. cap. 15.

Tertio

Tertiò grande argumentum huius sententiæ colligitur ex illis sequentibus verbis eiusdè. l. mentalis. si quem post mortem do possuido: ad seu filio maior que delle ficar. Quippe cum verba successionis referantur ad filium maiorè, qui tēpore mortis paternæ super fuerit: sublata est ardua patrum & nepotis quæstio. Nec enim ratio vlla haberi potest primogeniti, qui in vita patris decesserit: quia inspicienda sit omnimodo qualitas eius, qui superesse deprehenditur filius maior tempore mortis paternæ, argu. l. Ex facto. §. pen. in princ. ff. Ad Trebel. Cuius. §. argumento dixit Bal. in l. 2. col. 1. ad finem, C. De iure emphyteu. quòd si concedatur emphyteusis cū pacto, quòd non transeat nisi ad primogenitū, inspiciendum est quis sit primogenitus tempore mortis illius qui suscepit emphyteusin. Mouetur eo, quòd cum successio habeat naturā relationis ad tempus mortis, non intelligitur vocari quasi primogenitus, nisi qui maior reperitur tempore mortis. Idem probauit Iason ibidem. n. 121. & Alexan. & Vicen. de Hercula. in. d. l. Ex facto. §. pen. in prin. Carol. Ruyus conf. 192. Quæritur quis succedat. n. 18. lib. 2. Alcia. in. l. Proximus. ff. De verbo. significa.

Deniquè ex hac Bal. recepta sententia, colligebat fermè in terminis nostræ legis mentalis Socinus in
l. Si

2 l. Si cognatis. n. 5. vers. Ex quo infero. ff. De rebus du
 bi. q̄ si Rex bona donauit alicui, vt post mortē eius
 succedere debeat filius eius maior: non potest esse cō
 trouersa quæstio inter patruū & nepotem. Siquidē
 hisce verbis manifestè deciditur quæstio pro filio ad
 uersus nepotē, ex primogenito conceptum. Quod
 etiam latius asseruit Ioā. Sadole. doctor Mutinen
 sis, in eadem. l. Si cognatis, col. 1. vers. Et potest indu
 ci, vbi cōcludit, quòd licet in illa vulgata quæstione
 patruī & nepotis, vera sit forte opinio, quòd nepos
 ex primogenito susceptus, patruo præferatur: vbi ta
 men verba loquuntur de filio maiore, referendo dis
 positionem ad tempus mortis & successionis, cessat
 controuersa quæstio: & patruus omnimodò admit
 ti debet.

Confirmo hęc eandem inductionē, ex decisione
 Bonifacij Pontificis, cuius vestigium extat in Cle
 men. Pastoralis, De re iudica. Nec quis putet, esse
 hanc vulgarem allegationem eius Clemētina: qua
 si probetur ibi, Robertum patruum fuisse prælatū
 nepoti Regi Vngariæ, in successionē regni Apulię.
 (Ego enim nondum de iure disputationem suscepi,
 qui hætenus egerim de legis mētalis sententia. Illud
 igitur expendo, quòd cū verba constitutionis, ex
 quibus pēdebat successio Regni feudalis, ambigua
 essent

essent, & Bonifacius iure vel iniuria (quod modò nō disputo) vellet ferre sententiã diffinitiuam pro Roberto: declarauit in sua bulla constitutionem illam in fauorem Roberti. Declarauit (inquàm) quòd in constitutione ille debebat intelligi primogenitus ad succedendum in Regno Apuliæ, qui esset maior tempore mortis illius, de cuius successione ageretur. Quod ita retulit Matthe. de Affli. in cap. 1. n. 119. vers. Et profecto. De natura successio. feudi. Ergo si Bonifacius Pontifex sapientissimus controuersam, & pendètem quæstionẽ, absoluit pro Roberto, hoc ipso, quòd constitutionem declarauit prædicto modo: consequens erit dicere, quòd Rex Ioãnes habuit quæstionem pro decisa, in fauorem filij, eo ipso quòd in lege mentali vocauit filium maiorem, qui tempore mortis paternę superesset.

Quartò argumentor: quòd hæc interpretatio legis mentalis accipienda sit, ex iudicio & autoritate Regis Eduardi, & Iurecōsultorum illius temporis. Siquidem quũ plurima dubia, quæ occurrebãt circa interpretationem legis mētalis, fuerint proposita & decisa in eodem tit. 17. constare inter omnes debet, quòd hoc dubium, quasi principale, & fama celeberrimũ, specialiter propositũ & decisum fuisset: nisi crederetur absolutum satis esse ex verbis dictæ legis

Etæ legis mentalis. Oportet igitur, ex verbis legis
 mentalis colligere decisionem huius quæstionis, aut
 pro filio contra nepoté, aut pro nepote contra filiū.
 Vtique autem oportet colligere clarā decisionem:
 quoniam lex debet esse clara & manifesta, vt habe-
 tur in Authē. De testamen. imperfe. §. i. colla. 8. &
 in cap. fin. in prin. De constitutio. Enimveró nullo
 colòre dici poterit, quòd verba legis mentalis sint
 clara & manifesta, pro nepote cōtra patrum. Hinc
 coacta ratione euinci videtur, quòd ex verbis legis
 claris & manifestis, quæ in filij fauoré aptari queūt,
 colligi debeat clara & manifesta legis sententia &
 decisio, pro filio contra nepotem.

Quintò pro hac parte allegari solet lex Regia lib.
 4. tit. 62. §. *Et si mandose*, coniuncto. § pen. vbi conti-
 netur, q̄ si Rex bona Regiæ coronę in emphyteu-
 sin concesserit alicui, & personis post illum nominā-
 dis: & emphyteuta ab intestato decesserit, nullo no-
 minato, emphyteusis per modum maioratus acqui-
 retur. Sic autem acquiretur, vt si emphyteuta decel-
 serit, relicto filio secūdo genito, & præterea nepote,
 qui ex prædefuncto filio primogenito conceptus
 fuerat: admittatur filius secundo genitus ad emphy-
 teusim, nepote excluso. Nec quisquam facilè idoneā
 aliquam rationē poterit excogitare, quæ has species
 distinguat

quum in vtraq; specie bona Regiæ coronæ per modum maioratus deferatur. Vnde credibile est, quòd idcirco ea lege Regia filius nepoti manifestissimè fuit prælatus, quoniam lex Regia métalís manifestè eundem filiũ eidem nepoti prætulerat in maioratibus bonorum Regiæ coronæ. Quòd si idem. §. d. lib. 4. circa emphyteusin dixisset, admittendũ fore ex liberis emphyteutæ filium, qui tempore mortis paternæ maior etate superfuisset: satis manifestè explicasset, nepotem ex primogenito excludi. Proinde non fuisset necessarium, singulariter exprimere, q̄ filius præferri deberet nepoti, etiam qui ex primogenito filio conceptus esset. Denique verbis legis aliquando generalibus, aliquando specialibus, casus deciditur, & vtroq; modo expressim, vt colligitur ex his, quæ in simili distinguit Bar. in l. i. n. 7. ff. De vulga.

Sextò & vltimò fortissimum argumentum huius sententiæ affero, collectum ex eo, quod idem Rex Ioannes comprehendit in eiusdem. l. mentalis. §. 3. cuius verba hæc sunt.

E quando per morte do possuido: das terras da coroado Reyno ou de algũs bẽs, e dereyos da coroa, nam ficar tal filho barão, nem neto barão legitimo, filho de filho barão lidimo, a que deuaõ ficar.

Hunc. §. quũ olim Eboræ in Senatu legisset Rex

Emmanuel, nostri Regis SEBASTIANI proa-
uus, anno CHRISTIANÆ salutis. M. D. XIX.
dixisse fertur, quòd eo. §. videbatur decisa quæstio
pro filio contra nepotem. Et sanè quum primò fi-
lium, ac deinde nepotem nominauerit legislator: cre-
dendus fuit, filium nepoti prætulisse, argumento. §.
In fideicommissò. l. Cum ita. ff. De lega. 2. vt in simi-
li expendit Paul. Castren. conf. 164. In præsentì cau-
sa n. 2 col. 2. in fin. lib. 2. in donatione facta ab Rege
Castellæ per modum maioratus.

Ego autem, vt eum. §. aliter in eadem sententiam
possim inducere: obseruo, quòd ibi legislator attin-
git casum, quo vltimus possessor mories filium non
reliquerat, verbis legis mentalis vocatum: & propte-
rea bona Regiæ coronæ, faciebant trāsitum de auo
in nepotem. Hoc igitur loco expendere oportet,
quòd totus propositæ controuersiæ cardo in eo ver-
ti videtur, vtrùm lex mentalis omnem suam inten-
tionem contulerit in quécumque filium, vel secun-
dò, vel tertio genitum, qui modo maior deprehē-
deretur tempore mortis paternæ: an verò magis in
filium, qui primogenitus fuisset, & maioratus spem
vivo patre habere cœpisset: & consequenter in hu-
ius primogeniti filium. Et si quidem lex mentalis,
totam suam intentionem contulit in quécumque fi-
lium

lium legitimè natum, qui maior depræhenderetur tempore mortis paternæ: nunquam in nepotem, huius filij filium, transire potuit maioratus successio ab ultimo possessore auo. Ratio euidenter manifesta est, quia videlicet si eiusmodi filius patri superstes fuit: maioratum sibi acquisiuit. Vnde maioratus de persona huius filij transiit in eiusdem filium, iuxta legem mentalem in §. 1. Sic demum dici non potuit, quòd maioratus in hac specie transeat immediatè de auo in nepotem. Contrà si lex mentalis intendit prouidere filio primogenito, & deinde liberis primogeniti: in promptu est dicere, quòd de auo, ultimo possessore, transibit maioratus ad nepotem, qui filius sit huius filij primogeniti.

Attende igitur, & subtiliter considera, quòd legislator non potuit in hoc §. 3. dicere: quòd de auo transiret maioratus ad nepotem, filium huius filij, quem lex mentalis in dicto §. 1. priore loco inuitauerat. Nimirum quoniam proximè in eodem §. 1. verbis claris non obscuram sententiam expresserat: & eum demum ex liberis ultimi possessoris, priore loco ad maioratum vocauerat, qui filius maior tempore mortis eius depræhenderetur. Ex diuersò si legislator intendisset, primogenitum filium, & eius liberos præferre

filio secūdo genito: ad hunc modum planè concipere eiusdem. §. verba debuisset.

Et quando per morte do possuidor, &c. nam ficar tal filho barão, nem neto barão legitimo, filho do tal filho a que deuem ficar.

Deniq; cūm legislator eum demū filium, qui patri vltimo possessori maior superfuisset, ad maioratū inuitasset, & primogeniti, qui in vita patris decessisset, nullam rationē habere vellet: non potuit, ex persona alicuius patris prædefuncti, certū aliquē nepotē demonstrare, cui dicta bona deberent remanere.

His argumentis concludo, legē mentalem ita esse latam, vt filium nepoti prætulerit. Cui sententiæ superiora, contrariæ partis, argumēta non obstabunt, quoniā omnibus ex ordine responderi potest.

Et primò non obstat primū argumētum, quoniā responderetur, verum quidem esse, quòd ante legem mentalem non poterant contendere patruus & nepos, de maioratu bonorum coronæ. Cæterū interpretandum est, quòd legislator eisdē verbis quibus donationes latius conceptas ad modum maioratus reuocauit, disertè etiā designauit personam successoris. Atque ita disertè designauit, vt quæstionem quæ nouè induceretur patris & nepotis, satis manifestè excluderet, secūdum ea quæ supra ostēdimus.

rendit aliò
d filia. s. ex
uisionem. ne
arguas.

Secundò non obstat secundum argumentũ: quoniam respondetur, q̄ Rex Ioannes non habebat exemplum progenitorum Regũ Castellæ in hac quaestione. Erat enim cõdita lex Partitę. 2. tit. xv. Part. 2. quę utique nepotem in successione regni patruo præferbat. Verùm nec ex verbis, nec ex sententia eiusdem legis Castellæ, rectè colligi poterat, quòd in bonis donatis à Rege per modum maioratus, nepos patruo esset præferendus. Deniq; hac de causa post tempora eiusdem Regis Ioannis, lata fuit à Castellæ Regibus. l. 40. Tauri. vt nepos, qui nondum patruo in alijs maioratibus prælatus erat, noua lege præferretur.

Tertiò non obstat tertium argumentum ex lege Regia eiusdẽ tit. §. 15. coniuncto. §. Si impuberi. l. i. ff. De colla. bono. Etenim argumentum fortiter retorquebitur, si consideremus, maioratum quasi ex constitutione Regia deferri: vt exemplo quartæ, quæ debetur arrogato impuberi ex Diui Pij constitutione, spes eius non transmittatur. Si quidem Vlpiani verba hæc sunt,

Si impuberi arrogato secundũm Diui Pij rescriptum quarta debeatur, videndum est, an si patris naturalis bonorum possessionem petat, conferre quartam debeat? Quæstio in eo est, an heredi suo relinquat quarta actio-

nem, annon. Et magis est, ut ad heredem transferat: quia personalis actio est. Igitur etiam de quarta conferenda cauere eum oportebit: sed hoc ita demum, si iam nata est quarta petitio. Ceterum si adhuc pater adoptiuus uiuat, qui eum emancipauit: dicendum est, cautionem quoque cessare. Præmatura est enim hæc species collationis, cum adhuc uiuat is cuius de bonis quarta debetur.

De intellectu. §.
Si impuberi. l. 1.
ff. De colla bo-
no.

Quo loco Vlpianus magis sentire videtur, quòd si is, qui impubes arrogatus, & ab eodem sine causa emancipatus fuit, uiuo eo qui arrogauit, vita decedat: nihil ex spe quartæ in heredem transmittit. Quod ita ex Iure consulti sententia collegerunt Iacob. & Albe. in eo. §. vbi & Bart. hoc videtur sensisse. Hoc idem probauerunt Cynus & Albe. in. l. 2. C. De adoptio. Signo. de Homo. n. 17. vers. Octauo quaeritur. & Bart. n. 19. in rep. l. Si arrogator. ff. De adoptio. Nicola. de Neapo. Ioan. Fabri Bart. Angel. de Aret. & Iason ad Portium in. §. Cum autè, Insti. eo. & sensit manifestè Alex. in. l. Si cum dotem. n. 13. vers. Mihi magis placet. ff. Solu. matrimo.

Vnde & Lucas de Penna. in. l. 1. col. 6. vers. Item sicut feudum. C. De his qui in sacro pala. mili. lib. x. & Matthe. de Affli. in cap. 1. n. 54. De successio feudi, hanc eandem interpretationem retinentes, argumentum collegerunt, quòd quemadmodum

quarta

quarta, debita ex constitutione Diui Pij, non transmittitur, si viuo adoptiuo patre decedat is, qui impubes arrogatus fuit. d. §. Si impuberi: ita quoque primogenit^o, qui in vita patris mortuus sit, nihil ex spe, quam habebat, in hæredem suum potest transmittere.

Denique licet ingens sit autorum concertatio super intellectu & inductione. d. §. fin. equidem resoluo, hanc posteriorem interpretationem, videri esse cõmuniorem, secundum ampliorem numerum Doctorum, quos supra allegavi. Resoluo etiã, non solum videri cõmuniorem, sed etiam esse veriorẽ. Quippe Vlpianus initio scribit, quod si iam esset nata quarta petitio, quia arrogator decessisset: tunc arrogatus teneretur, eam conferre suis hæredibus illius cuius bonorum possessionem ipse peteret. Mouetur, quoniam mortuo arrogatore, quarta ita esset in bonis arrogati: vt in hæredes trãsmitti posset. Proinde concludit, quartam hoc casu vel re, vel cautione esse conferendam: quæ duæ sunt collationis species. l. i. §. lubet. ff. eo. tit. Cæterum si viueret is, qui impuberẽ arrogasset, & sine causa emancipasset, tunc quia nõ poterat tractari de collatiõe quartæ, nisi per modum cautionis: Iure cons. hanc speciẽ collationis negat. Deniq; significauit, spẽ huius quartæ in hæredẽ

non transmitti: quoniam utique si transmissio huius
spei locum haberet, habitura quoque videbatur lo-
cum collatio eiusdem spei per modum cautionis, ar-
gumen l. 2. §. Id quoq; ff. eo. tit.

Ex quibus apparet, irritum depræhendi argumē-
tum, quod vtriusq; iuris autores ex. d. §. Si impube-
ri. nō rectè intellecto, collegerūt, ad persuadendum,
quòd primogenito ita bona maioratus deberentur:
vt si viuo patre decederet, in filium posset spem eorū
transmittere. Apparet etiam, dissolutum esse argu-
mentum, quod contra filium pro nepote videban-
tur præstare verba legis Regiæ. d. §. 15. Nam & Vl-
pianus scribit, de bonis arrogatoris quartam deberi
ei, qui impubes arrogatus fuit. Et tamen vera & ne-
cessaria aptatur interpretatio, vt nihilominus intel-
lexerit Iurecōs. q̄ si arrogatori præmoreretur arro-
gatus, nihil in hæredem suum transmitteret. Quo
exemplo dicemus, non esse duram, nec incognitam
interpretationem eorum verborum, **Do filio primo
genito a que a terra be deuida por bem da dita ley.**
si negemus, argumento eorum verborum colligi,
quòd primogenitus, viuo patre decedēs, spē bono-
rum in hæredem transmittat.

Quartò non obstat quartum argumentū ex eo-
dem. §. 15. aliter collectum. Nā & si cōsiderari potu-

crit,

erit, spem primogeniti non tantum ex legis cōstitu-
tione, sed etiam ex contractu donationis descende-
re: non protinus sequitur, q̄ hęc spes in filium pri-
mogeniti trās mittatur. Si quidem ius ipsius primo-
geniti ita est personale, vt in alium transire nequeat;
vt̄ respondit huic argumento. d. §. Ex conditionali.
Philip. Dec. conf. 443. fina. col. veif. Et ita etiam.

Aliter etiā responderi potest ex Antonio Rubc.
conf. 199. In contractu matrimonij. n. 10. vbi dicit, q̄
hoc ius, quæsitum primogenito ex donatione, quæ-
ritur reuocabiliter, si videlicet superuixerit.

Ego autem respondeo, q̄ lex mentalis. d. §. 1. eū-
demum filium vocat, qui maior supererit tempore
mortis paternæ. Ergo primogenitus, & si spem ha-
bere cœperit, q̄ erit filius maior tempore mortis, &
succedet patri in maioratu: nō tamen habet spē cer-
tam, sed quasi conditionālē, videlicet si patri super-
uixerit. Quare si viuo patre decesserit, quasi condi-
tione defectus intelligitur: vt nec ex cōtractu trās-
mittere possit spem defectam & irritam, vt in no-
stris terminis agnouisse videtur Abbas conf. 85. In
præsenti quæstione. n. 3. vers. Secundò principaliter,
& n. 4. lib. 1. Porro lex Regia in. d. §. 15. bis quidem
exprimit ea verba, **filio primogenito a q̄ adita ter-
ra deuidā.** Cæterum eadē lex bis subiecit, **Por bē**

*plus ultra
ff. de i. n. 1.*

da dita ley. Ergo intellexit, non aliter primogenito deberi, quàm si patri superuixerit, iuxta. d. l. mentalem. §. i. ad quam se retulit: coniuncto eo quod obseruat Bart. in extrauagã. Ad reprimendum. in verb. provt. vers. Et tunc si per hanc dictionem. & Ioã. Crot. in. i. repet. l. Si cõstãte. n. 5. ff. solu. matri. Et hãc fuisse Regis Eduardi sententiã in. d. §. 15. manifestè arguunt eiusdẽ Regis verba. in. §. 17. ibi, **Se a esse tẽpo viuo for, segundo forma da dita ley.** Deniq; cum ageretur de patre, qui vellet in filios, secundò aut tertio genitos, bona Regiẽ coronẽ titulo donationis transferre: de præiudicio filij primogeniti appositè tractatũ est. Ille enim erat, qui si patri, secundum naturẽ simul & parentũ cõmune votũ, superuueret, successurus erat ex demõstratione legis mëtalis. d. §. i.

Quintò non obstat quintum argumẽtum: quoniam consideratio, in eo argumẽto habita, potius in contrarium inclinat. Proprium enim est Regiẽ maiestatis, beneficia, quẽ contulit, illẽsa conseruare: vt in Authẽ. Consti. quã de dignita. §. Illud. colla. 6. & in Authẽ. De referenda sacri pala. in princip. cum glosa. in verb. propriũ. Colla. 2. Tradit cõtra Andr. de Baru. Lucas de Pẽna. in. l. Qui fũdos. col. 2. C. De omni agro deserto. li. 11. Vnde maximè Regibus cõuenit illud. Quod scripsi, scripsi: quoniam scriptũ est

est, Quæ processerūt de labijs meis, nō faciā irrita. Proinde verus & bonus Princeps debet habere unū calamum & unam linguam, & non plures linguas: & debet esse immobilis, sicut lapis angularis, & sicut polus in cœlo. Verba sunt elegantia Baldi conf. 327. Pridie. n. 4. lib. 1. quæ ex parte retulit Dec. cōf. 197. In casu inquisitionis, in fine. Cū tamen hisce donationibus modus fuerit iniectus ex lege mentali: diximus, non iniuste id constitutum, videlicet propter magnum detrimētum, quod Regiæ coronæ inferebatur, si donationes iuxta verborum tenorē serua- rentur, vt .d. §. 18. Consideremus igitur, ita magni huius detrimenti habendam fuisse rationem: vt si vocato filio maiore, id magnum detrimentum cessaret: non vocaretur nepos. Hoc & Regiam maiestatem magis decebat: hoc postulare videbantur merita eius, qui perpetuò duraturam donationē acceperat. Vtiq; enim vocato nepote, inhumanitas quædam exerebatur, quòd scilicet is sine iuris communis ratione aduersus communia patrum vota successor designaretur, quo propter imbecillitatem ætatis facilius sine liberis extincto, facilius extingueretur donatio. Planè vbi causa dirimēda est Augusto remedio, illa pars eligi debet, quæ faciat donationes, & maximè ipsius Principis firmas esse: quū nihil aliud tā peculiare

peculiare fit Regiæ maiestati, quàm humanitas, Per quàm solam Dei seruator imitatio, vt scriptum est in. l. fina. vers. Cum itaque. C. De donatio inter virum & vxor.

Sextò non obstat vltimum argumentum, adductum ex testamento Regis Ioannis, qui & ipse fuerat autor legis mentalis. Nam etsi huic argumento non videantur, iustè satisfecisse hi, qui hætenus partes filij secundò geniti contra nepoté defenderrunt: ego puto, satisfieri posse. Defendemus enim, diuersum ius, & diuersam iuris rationem esse in ipsius regni successione: atque est in bonis Regiæ coronæ, per modum maioratus donatis. Quod suo loco fusiùs à nobis demonstrabitur.

Concludo itaq; nō esse dubitandū, quin legis mentalis lator Rex Ioannes controuersam patruj & nepotis quæstionem exclusit in maioratibus bonorum Regiæ coronæ. Exclufit enim quæstionem eo ipso, quòd in primis vocauit possessoris filium, qui maior ex eo superesset tempore mortis. Quocirca etsi multa argumenta considerari potuissent in ea lege mentali condenda, quæ suadere viderentur, nepotem primogeniti filium patruo esse præferendū: post legem latam non fuit liberum de lege lata iudicare: sed oportuit, secundum ipsam iudicare.

cap. In istis. 4. distinctio. Denique hoc ita in Senatu Regio sæpius iudicatum accepimus: & nouissime in causa domini Roderici Lobo, qui in Baronatu Aluitensi prælatus fuit nepoti, primogenitifilio.

DE IVRE DISP.

Ciam verò vt inuictissimi & sapientissimi Regis Ioannis legem metalem & Iureconsultorum Lusitanorum, ex quorum consilio lex fuit cõdita, veterem & bene fundatam peritiam excusemus, difficilem iuris quæstionem aggrediamur. Fortassis enim doctioribus persuadebimus, non solùm humaniorem fuisse legem, quæ filium nepoti anteponeret, vt colligitur ex his quæ in responsione ad quintum argumentum modò præstrinximus: sed etiam illud arduum, q̃ secundùm iuris ciuilis rationes ita magis respondendum erat.

Humanus & iustus fuit, in maioratu bonorum Regie coronæ patrum nepoti præferri.

Vt igitur probem, quòd iuris ciuilis rationibus magis congruebat, filium nepoti præferre in huiusmodi maioratu: talem argumentationem conficio. Nepos in ea successionis materia, in qua iure non potest in locum patris mortui succedere, seu patrem suum repræsentare: nec quidem iure potest, de maioratu contendere cum patruo. Sed materia successionis in bona Regiæ coronæ, quæ Reges donaerunt, est eiusmodi, vt nepos iure nequeat in locum patris

patris succedere, nec eum repræsentare. Ergo nepos de huiusmodi maioratu bonorū Regiæ coronæ non potuit iure contendere cum patruo: & planè patruus fuit ei præferendus. Cùm verò conclusio bene sequatur ex præmissis: maiorem & minorem propositiones ex ordine sic probo.

¶ Patruus nepotem excludit in ea maioratus successione, quæ nō admittit representationē.

Et primùm maior propositio mihi comprobatur autoritate Nicolai de Matharel. in l. fina. C. De iurisdictione. omni. iudi. quem retulit Bal. in l. Liberti libertæque. n. 18. C. De operis liberto. vbi docuit, quòd si sumus in his, in quibus non datur repræsentatio seu successio nepotis in gradum primogeniti prædefuncti: iudicandum est pro filio contra nepotem. Hoc idem scripsit Ioan. Andreæ in additio. a l. Specul. tit. De feudis in princ. col. 3. dicens, quòd patruus habet intentum, probato quòd filius non repræsentet personam patris. Idem præcepit Bart. in Authen. Post fratres. C. De legiti. hæredi. vbi text. habet, quòd filij succedunt in locum patris sui his demum casibus, quibus tractatur de successione hæreditaria ascendentium vel patris & amitæ &c. secus si tractetur de aliorum successione. Modò dixit ibi Bartol. quòd inde colligebatur ratio ad questionem, quæ fuit inter Regem Vngariæ & Regem Robertum super successione regni Apuliæ. Et cer-

tè (inquit Bartol.) quum regnum Apuliæ sit feudum ecclesiæ Romanæ: non habetur iure successi-
 onis, sed ex concessione dominica. Ideo quum non
 tractetur de successione aui vel patru: ille nepos
 nō assumit locum patris sui, vt hac Authen. & me-
 ritò fuit debitum Regi Roberto. Istam rationem
 ego feci, quam non faciunt DD. per istum mo-
 dum, nec tangunt eam. Hæc Bart. Ex cuius dictis
 colligitur asserta propositio, quòd videlicet vbi a-
 gitur de successione maioratus, in qua iure non
 admittitur repræsentatio: maioratus pertinet ad
 filium, nepote excluso. Quam conclusionem ex
 Bartoli sententia probauerunt Raphael Fulgos.
 Paulus Castren. & Philipp. Corneus in ea Authen.
 Post fratres. sensit eam Alexand. consil. iiii. Ponde-
 ratis .n. xj. versic. Et potissimè est in casu nostro
 lib. 4.

Hoc esse verum, agnouisse videntur omnes
 fermè authores, qui partes nepotis contra patrum
 secuti sunt. Vtique enim summum suæ sententiæ
 fundamentum in ea ratione constituerunt, quòd
 nepos ingrederetur in locum patris sui. §. Cùm
 filius. Insti. De hæredita. quæ ab intesta. deferun.
 vt patet ex his, quæ tradit Thomas Gramma. De-
 cisio. i. n. i 6. versic. Potissimè per rationem illam.

Sed

*h. labar. in
 pag. 34.*

Sed & Andre. Tiraquel in.d.q.40. prædicauit quidem.n.17. se partes nepotis semper sectatum fuisse. Cæterum in eadem.q.n.163. &.q.41.n.4. agnouit ex Bartoli sententia in.d.Authé. Post fratres, quòd vbi iure non datur repræsentatio, causa filij secundò geniti potior est, & præualere debet contra nepoté. Denique hoc ita verum esse, doctissimi Castellæ Iu reconsulti significarunt, qui interuenerunt in condenda.l.40. Tauri. cuius verba sunt.

En la succession del mayorazgo, aun q̄ el hijo mayor muera en vida del tenedor del mayorazgo, o de aquel a quien pertenesce, si el tal hijo mayor dexare hijo, o nieto o descendiente legitimo, estos tales descendientes del hijo mayor por su orden preferan al hijo segundo, del dicho tenedor, o de aquel a quien el dicho mayorazgo pertenescia. Lo qual no solamente mandamos que se guarde y platique en la succession del mayorazgo a los ascendientes, pero aun en la succession de los mayorazgos a los transuersales, de manera que siempre el hijo y sus descendientes legitimos por su ordẽ representen la persona de sus padres, aun que sus padres no ayan succedido en los dichos mayorazgos.

Adeò enim prælationem nepotis consistere intellexerunt in eo, quòd patrem primogenitum repræsentaret: vt contra iuris communis rationes induxerint

duxerint repræsentationem his speciebus, in quibus iure cõmuni repræsentatio nõ dabatur. Proinde senserunt rectissimè, quòd si repræsentatio nõ daretur: nepos patruo præferri nequiret. Et per hæc satis probata manet maior propositio.

Minor propositio probatur ex eo, quòd licèt pater & filius natura intelligantur esse vna eademque persona. l. fina. C. De impube. & alijs, & filius censetur portio corporis paterni. l. Cum scimus. C. De agrico. & censi. lib. x. & sit quædã patris caro aucta, secũdũ ea quæ argumentantur. Oldra. d. cõs. 224. n. 35. & Ioã. And. ad Specula. in Rub. De feudis col. 4. & Bald. conf. 386. In Regno libero lib. 2. & Paul. Castrẽs. conf. 164. n. 3. lib. 2. solida iuris ciuili veritas est, quòd regulariter filius nõ est in eodẽ gradu cũ patre, qui eũ præcedit: nec quidẽ mortuo patre subintrat regulariter in eius gradũ, vt expressim probatur in. d. Authẽ. Post fratres. C. De legi. hære. Vnde si libertus sine liberis decesserit, & ex patrono defuncto supersit filius, & ex prædefuncto filio nepos: filius solus ex iure patronatus ad bona liberti admittitur, quasi proximior patri: nec nepos cũ eo cõcurrit, qui gradu sit inferior. l. Si libertus præterito. §. i. ff. De bonis liberti. l. Tutela §. Si duo. ff. De legi tuto. Sic regula cõstituẽda est, quòd si nepos velit succede

*Repræsentatio
filij & successio
in gradum patris
regulariter
locũ non habet.*

re iure sanguinis in ius, quòd auus moriēs habuit: excludi debeat à patruo, qui gradu eū præcedit, & proximior est. Si quidē repræsentatio filij in locum patris prædefuncti locum non habet: nisi in casibus iure expressis, vt docuit Nicola. de Matharel. in. d. l. fina. C. De iurisd. omnium iudi. & Angel. Aret. eum referens, in. d. §. Cū filius. n. 7. Insti. De hæredi. quæ ab intesta. deferun. & Philip. Dec. cons. 1. n. 5.

Repræsentatio & successio filij in gradu patris quibus casibus locum habet. Casus autē expressi, in quibus fallit regula, duo sunt. Vnus est, quoties agitur de succedēdo iure sanguinis in hæreditatē ascendentium vel certarū personarū ex latere transuerso iuxta tex. in Authē. De hære. ab intesta. §. 1. & §. Reliquū. Colla. 9.

Alter casus est, quoties agitur de successione feudali. Nam licet feudū non sit hæreditarium, nec agamus de succedēdo in hæreditatē: datur nihilominus repræsentatio: quæ admodū si succederetur iure hæditario cap. 1. §. His verò. De successio. fratrum vel gradibus succe. Et in hoc lapsus fuit Bart. in. d. Authē. Post fratres. qui nō perspexerit, regnū Apuliæ esse feudale, & in feudis esse repræsentationem, vt in hæreditatibus. Quod cōtra Bar. cōmuniter. DD. ibi notarunt, & Abbas cons. 85. fina. col. lib. 1. cum alijs allega. ab Andrea Tiraquel. in. d. q. 40. n. 18.

Ex his colligitur, quòd si Rex donaret Petro cer-

ra prædia, vt post mortē Petri deuenirent ad eius li-
 beros in infinitū per modū maioratus: mortuo Pe-
 tro, filius eius maior esset admittendus ad maioratū,
 excluso nepote, qui conceptus fuisset ex filio primo-
 genito. Nā quia filius non succedit in hæc prædia, ve-
 lut in hæreditatem patris, sed succedit quasi filius ex
 concessione dominica, iuxta. l. Quoties. C. De dona-
 tio. quæ sub modo: consequēs esset, eum veluti proxi-
 miorē nepoti anteponi, argumēto. l. Cū ita. §. In fi-
 deicōmissō. ff. De lega. 2. Hoc constat ex distinctiōe
 Nicolai de Matharel. in. d. l. fina. C. De iurisd. om-
 ni. iudi. quam referebāt Bal. in. l. Liberti libertæque.
 n. 18. C. De operis liberto. & Ioā. Ciri in tracta. pri-
 moge. lib. 1. q. 25. n. 8. & Andre. Tiraquel. in. d. q. 40.
 n. 220. Dicebat enī, q̄ si cōcessio maiorat⁹ esset feuda-
 lis: nepos patruo præferret̄ p̄pter repræsentationē,
 quæ in feudis admittitur. Si verò cōcessio dominica
 non esset feudalī, præferri debet patruus: quoniam
 hoc casu repræsentatio locū non habet. Hoc etiam
 cōstat ex Bartoli doctrina in. d. Authē. Post fratres.
 vbi intellexit, q̄ quādo maioratus nō iure successio-
 nis hereditariæ defertur, sed ex dñica cōcessiōe: regu-
 lariter nō admittit̄ repræsentatio. Et Bart. doctrinā,
 si cōcessio dominica nō sit feudalī, probasse videtur
 ibidem Rapha. Fulg. Paul. Castrēs. & Philip. Corn.

Hoc idé ex sententia Bartoli vbi supra, probauit Rapha. Cuma. in. l. Cum ita. l. §. In fideicōmissō. in fi. in vtraque lect. ff. De leg. 2. vbi dixit, quòd si ab ecclesia quis accepit emphyteusin sibi & liberis suis, & de cedens filium, & ex præmortuo filio nepotem reliquerit: solus filius admittetur. Quòd Alex. p̄bavit cons. 129. Perspectis. n. 5. lib. 5. & Anto. Rube. in repet. §. Quidam rectè. n. 135. & 136. l. Gallus. ff. De hbe. & posth. & non allegata Bartoli sentétia, respòdit hoc idem Bened. de Bened. cons. 5. Etsi viso.

Sed etsi omnes hi autores hoc quod de emphyteusi ecclesiastica scribunt, inuoluant cū dubio articulo glo. in. d. §. In fideicōmissō. in verb. proximo. vt etiã inuoluit. Tiraquel. in. d. q. 40. n. 185. mihi videtur, q̄ non rectè vtrumq; articulū miscuerint. Nã vbi agitur de hominis dispositione, qui sit ascendēs vel patruus: oritur controuersia, vtrū sit admittēda repræsentatio. Cæterū si de alterius personæ dispositione agatur: cessat cōtrouersia illius glo. vt ex receptissima sentétia resoluit Dida. Couarr. Practi. quæstio. cap. vltimo. n. 5. vers. Decimò apparet. Porro vbi ecclesia emphyteusin Petro & eius liberis concederet: nō tā Petri persona qui est ascēdēs: quã ecclesia ipsa cōcedēs inspicienda est. Hoc probatur, quoniã liberi ipsius Petri magis ab ipsa ecclesia, quã à parēte suo capere

*Ne. ga. quæ
dicitur e.*

*¶ De intellectu
glo. in. l. cum ita
§. In fideicōmissō
so. in verb. proximo.
ff. De leg.
2.*

capere emphyteusin intelliguntur, vt tradit Bart. in l. Mortis causa. ff. De dona. causa mortis & Iason in l. 2. n. 210. C. de iure emphyteu. Idē elegantius probatur authoritate Baldi in l. Cū acutissimi fina. verbis. C. De fideicom. vbi dicit, q̄ coniectura, quę aliās fit, vbi ascendens est qui disponit, cessat, si ascendens emphyteusin sibi & liberis capiat: quoniam videlicet inspicienda sit mens ipsius concedentis: ut etiam cum Bal. tradit Soci. in l. Cum auus. n. 47. ff. De condi. & demōstr. Deniq; hoc idem in Principis donatione, facta Petro & liberis eius, considerauerūt Abbas conf. 85. n. 4. in fi. lib. 1. Paul. Castres. consil. 164. col. peu. vers. secundò respondetur. lib. 2. Dixerunt enim, quòd ipsius Petri præsumpta affectio, et ordinatio erga liberos, non erat attendenda: sed magis ipsius Regis, qui non erat parens Petri, nec eius liberorū. Quod similiter probauit Prapof. Alex. in cap. 1. col. 17. ver. Nō obstat quartū. De feudo Marchię.

Ex his igitur colligo, quòd interminis maioratus bonorū Regiæ coronę, & ipsius legis mentalis representatio locū non habet: quia liberi nec iure hæreditario succedūt parēti vltimo possessori in hisce bonis, nec eidē succedunt ex tali dominica concessione, quæ sit feudum.

Et quidem in priore donationū specie. d. §. 1. con-

stat, q̄ si Rex alicui & eius liberis prædia donasset: nec succederetur, nec hodie succedatur iure hæreditario. Nā iuxta tenorē verborū seruata donatione ante legē mentalem: mortuo primo donatario, succedebant in prædia liberi ex propria persona, & successiuo ordine, nō per viā hæreditatis, argumē. l. 3. ff. De interdi. & relega. l. Quoties. C. De dona. quę sub modo. l. Cū ita. §. in fideicōmissio. ff. De lega. 2. & qđ tradit Bart. in. l. vt iurisiurandi. §. Si liberi. n. 4. ff. De ope. liberto. Bal. in cap. 1. §. Deniq̄; n. 1. Quæ fuit prima causa bene. amittē. Philip. Dec. conf. 239. Primò n. 4. & cōf. 607. Viso. n. 10. Ita q̄; in hac successione, quæ non iure hæreditatis, sed iure proximitatis contingeret: oportebat, mortui possessoris filiū antepone- nere nepoti. Vnde quāuis nepos, ex præmortuo filio conceptus, in aui hæreditatē simul cū patruo succederet. §. Cum filius. Insti. De hære. quę ab intest. deferū. in prædia donata nullatenus admitteretur, quæ vtiq̄; patruus gradu proximior tota esset accepturus l. Si libertus præterito. §. 1. ff. De bonis liberto. Sed & postquàm hæc donationis species reuocata fuit auctoritate legis mētalis, ad modū maioratus: conueniens fuit, retinere eādē prerogatiuam gradus proximioris. Sic prædia, quæ omnes filij vltimi possessoris erant accepturi, excluso nepotū secūdo gra-

du, etiam ex filijs præ mortuis conceptorum: vnus ex filijs maior hodie capiet, excluso similiter nepote.

In altera verò specie, in qua Rex prædia alicui & eius heredibus & successoribus dono dedisset: videndum est de intellectu eorū verborum, heredibus & successoribus. Nam quòd hæc species à superiore differat, nemo dubitauerit, vt etiam probatur lege Regia lib. 4. tit. 77. in fi. vbi differt concessio fundi emphyteutici facta alicui & eius liberis, à concessione facta alicui & eius heredibus & successoribus. Et mihi videtur, distinguendum inter speciẽ illius legis Regiæ, in qua fundus emphyteuticus conceditur alicui & eius heredibus & successoribus: & speciẽ legis metallis, in qua prædia donabatur, etiam quoad directū dominium, alicui & eius heredibus & successoribus.

Quippe in specie illius legis Regiæ nõ est superuacua heredū metio, ex qua fundus in oēs heredes in infinitū trāsibit. Similiter etiã in legatariū transibit, quãuis successor sit particularis: idq; ex sola heredū metiõe. l. In cõuentionibus. ff. De verb. signifi. quẽ ad hoc allegauit Spec. tit. De loca. §. Nũc aliqua. q. 112 & q. seq. n. 138. cũ sequẽ. & Alex. cõs. 193. Ex themate n. 2. lib. 2. & secutus est idẽ Alex. in l. Quẽdã. §. Nihil n. 2. ff. De edẽ. Iason in l. fi. n. 75. C. De iure emphy. Nõ tñ vigore ei⁹ verbi, successoribus, poterit fundū

in singulares successores transferre: nisi seruata solēnitate. l. fina. C. De iure emphyteu. & perinde, atq; si successorum nulla mentio fuisset facta, vt rectè admonuit Ioã. Imol. in. l. Quod dicitur. n. 14. ff. De verbo. obliga. & Curtius Seni. conf. 83. Deus pius. n. 15. vers. Et ideo infert Alex. & Iason in. d. §. Nihil Quòd satis colligitur ex. l. Regia lib. 4. tit. 64. in princ. vbi loquitur de emphyteusi. concessa in perpetuum, cuius concessionis vulgare exemplum est, vbi fundus in emphyteusin alicui datur, & omnibus eius hæredibus & successoribus, vt lib. 4. tit. 62. §. fi. & d. §. fi. tit. 77. eo. lib. In quo articulo Alexan. in. d. l. Quòd dicitur. n. 26. in fine, non rectè confudisse videtur legatarium cum alijs singularibus successoribus: quoniam Ioã. Imol. in legatario non sensit, seruandam esse solēnitatem. d. l. fina.

At verò in specie legis mentalis resoluendum est, quòd mentio hæredum & successorum superuacua erat: quoniam transferebatur in primum donatariũ directum dominium, & erat id sui natura transmissibile in omnes hæredes. Igitur perinde habendum est, ac si nulla hæredum vel successorũ mentio fuisset facta, secũdũ receptã Bartoli traditionẽ in. l. Stipulatio ista. §. Si quis ita. n. 5. ff. De verb. obliga. de qua ibi per Alex. n. fin.

Vnde

Vnde si primus donatarius intestato moriens donata prædia in sua hæreditate reliquisset : æquè admitterentur ad hæc hæreditaria prædia & filius & ex defuncto filio nepos. §. Cùm filius Insti. De hære. quæ ab intesta. defe. Idemq; eueniret in iure patronatus ecclesiastici, de quo meminit lex Regia eodẽ tit. §. 4. quoniam iure hæreditario inter eosdem patruũ et nepotẽ diuideretur, ex sententia Ioã. Fabri. & Angeli in. d. §. Cũ filius & Guliel. Bene. in repe. cap. Raynutius in verb. Et vxorẽ nomine Adelasiam. n. 56. De testa. cum alijs allega. à Dida. Couarr. Practi. quæstio. cap. vltimo vers. antepe.

Verũtamẽ lex mētalis voluit, quòd siue bona ita donata depræhēderentur tempore ipsius legis apud donatariũ, siue iã hæreditario iure ad vnũ ex liberis donatarij hæredem integrè deuenissent: modũ maioratus nouè acciperent. Quod probari videtur in. §. xvij. & §. xvij. ibi, *Se aquellea que as ditas terras foram nouamente dadas, ou as ouue por algũa herança, ou qualquer outra socellam. cõiuncto. §. fina. eiusdem tit. xvij.* Sic factum est, vt post legis mentalis auctoritatẽ hæc bona non iure hæreditario, sed quasi ex concessione dominica & ex ipsius legis cõstitutiõe, ad vnũ ex liberis donatarij masculũ deuoluerentur. Proinde excluso iure hæreditario, excludi quoq; cœ-

¶ Patronatus
ecclesiastici ius
hæreditario iure
re defertur.

pit materia repræsentationis, quoniam utriq; vna eadēq; causa cœpit esse donationū tam in posteriore hac, quā in priore illa specie, vt cōstat ex. d. §. i. Vnde consequēter p̄cessit, q̄ in vtraq; donatiōis specie causa filij in successiōe maiorat^o potior esse deberet, quā nepotis, ex primogenito defuncto concepti.

*¶ Feuda nō sunt
nec feudorū na-
turā habent bñ
na Regia coro-
na.*

Iam dubitari non oportet, quin bona Regiæ coronæ post legē mentalē minimè deferatur iure maioratus, quasi maioratus ipse sit feudū. Nā quū ante legis mētalis authoritatē donationes Regiæ nullam ōnino speciē feudorū haberēt: nō fuit cur eadē donationes, ad modū maioratus restrictę, nouā feudi naturā assumerēt. Sic enim Paul. Castr. cōs. 164. n. fi. li. 2. respōdit, donationē Regis, factā alicui & liberis eius p̄ modū maiorat^o, nō esse feudū, nec habere feudi naturā. Q̄ etiā circa maioratus cōstitutos simili lege Regis Hērici obseruauit Io. Lupi in repet. Rub. De dona. inter virū & vxō. §. 69. n. 30. & 34. Idēq; euidēter est expressum. d. tit. 17. §. 2. vbi Regia lex non solū exprimit, quòd huiusmodi maioratus nō sunt feuda: sed etiā q̄ naturā feudi nō habent: in hæc verba,

*Este nã sera por ser obrigado seruir cō certas lâ-
ças como por feudo: porq̄ queremos que nã se jã auis-
das por terras feudais, nē ajã natura de feudo. Mas
sera obrigado a nos seruir, q̄ndolho nos mādarmos.*

Deniq;

Deniq; utrūq; hoc, quod probandū assumpsi, videlicet maioratum non deferri iure hæreditario, nec censendū fore iuxta feudi naturā: p̄bare videtur lex Regia lib. 4. tit. 35. §. 1. vbi expressum est, q̄ si vltimus possessor bonorū Regiæ coronæ decesserit: poterit successor bona Regiæ coronæ habere, et eiusdē vltimi possessoris hæreditatē recusare. Planè successor bonorum Regiæ coronæ filius intelligi debet, iuxta §. 1. tit. xvij. lib. 2. Si igitur filius potest patris hæreditatē recusare, & bona Regiæ coronæ habere; consequēs est, intelligere, q̄ maioratus bonorū Regiæ coronæ nō habet feudi naturā. Siquidē feudū, etiā si hæreditariū nō sit: eā habet naturā, vt retineri à filio nequeat, qui patris hæreditatē repudiauerit, vt videtur expressum in cap. 1. An agnat⁹ vel filius, in vñ. feudo. & tradit Bart. in .l. Vt iurisiurādi. §. Si liberi. n. 4. ff. De operis liberto. & Mathęus de Afflictis in .d. cap. 1. n. 2. & resoluit diligēter Didac. Couarr. Varia. resolu. lib. 2. cap. 18. n. 4. vers. secundò.

Ex his apparet, q̄ Abbas cōf. 85. n. 6. lib. 1. & Paul. cōf. 164. n. 3. li. 2. nō rectè intellexerint, q̄ in donatiōe facta à Rege Castellæ cuidam Petro Affian, & eius liberis, induci poterat repræsentatiō: vt nepos, in filij locum succedēs, cum patruo contenderet. Etenim si liberi ipsius Petri vocabantur ex concessione
domi

¶ Filius potest. recusata patris hereditate. in maioratu bonorum Regiæ coronæ succedere eidē.

¶ Feudum retinere nequit filius si patris hereditatem recuset.

dominica, & concessio dominica non erat feudum, vt Castren. n. fin. agnouit: retinenda erat regula, qua constitutum est, non esse repræsentationem filij in gradum patris.

Conclusio.

Vltimò concludo, quòd Rex Ioannes autor legis mentalis, qui in maioratu bonorum Regiæ coronæ filium secundò genitum nepoti, filio primogeniti, anteposuit: non solùm humaniorem, sed etiã quæ iuris ciuilis rationibus magis accõmodabatur, sententiam, & humaniùs & sapientiùs elegit.

¶ Patrus vtrūq; nepoti præferri debeat, etiã si natus minor sit q̄ ipse nepos.

Ex hoc intellectu & ratione legis mentalis infero primò decisionem quæstionis, quam in hoc Regno nondum ex facto agitatam comperi. Si quidem rerum hæctenus iudicatarum autoritas eò pertinet, vt filius secundò genitus, qui ætate maior sit, quam ipse nepos: nepoti natu minori præferatur. Vnde utilis succedit maioratus quæstio, si proponatur (vt non raro potest accidere) quòd nepos, ex primogenito filio cõceptus, sit natu maior, quã patruus: vter alteri præferri debeat. Et prima facie decernendũ videretur, q̄ huiusmodi nepos patruo præferri deberet.

Primò quidem argumento verborum legis mentalis in eo. §. i. vbi lex, quæ maioratum introduxit, ita demum filium vocauit, si maior esset tempore mortis. Sed hic filius nõ est maior, sed est minor æta-

ætate. Igitur nepos, vt potè maior ætate, patrum debet excludere.

Secundò videretur esse argumento ipsius, Bonifacij sentètia, quam pro Rege Roberto tulit. Summà enī rationē in eo constituit, quòd Robertus erat natu maior, quàm nepos primogeniti filius: vt colligitur ex ipsius Pótificis bulla, quã suprà retulimus.

Tertiò faceret, quòd etiam hi autores, qui filij partes quasi potiores tuètur: agnoscunt, id ita pcedere, si nepos sit minor ætate. Vbi enim nepos ætate maior fuerit, quàm patruus: receptissimū asserūt, quòd patruo natu minori præferri debeat, vt tradit Mattheus de afflictis in cap. i. n. 91. vers. Secundò fallit. De successio. feudi in v sibus feudo. Denique Philip. Dec. cons. 443. In casu ad me transmissio de Regno Portugallia. n. 28. in causa domini Roderici Lobo magnam rationē habuit, quòd maior natu esset, quàm nepos: vt etiã habuit Regius Senatus in sentètia, quã secundum illū aduersus nepotē natu minorē tulit.

Sed his non obstantibus ego resoluo, iustiorē videri causam filij, etiã si natu minor sit, quàm ipse nepos. Quòd ita consulendū & iudicandū magis fore, sequentibus argumentis demonstro.

Primò considero verba ipsius legis mètalis, **No** seu si homo maior. quæ vtiq; exprimere videtur, quòd
vbi

vbi filius reperitur, non est admittendus nepos: etiam si is ex primogenito conceptus fuerit, & maior ætate deprehendatur, quàm ipse filius. Hoc enim ex Baldi sententia euidenter colligitur in. l. 3. ad fi. C. De suis. & legi. libe. vbi quærit, quid iuris sit, si de maioratu contendat nepos natu maior cum patruo natu minore. Quòd accidere posse ait, si quis primò habuit filium, & ex eo nepotem: & postea habuit secundam vxorem, ex qua genuit aliū filium. Et propositam quæstionem determinat hoc modo, ut distinguat, quibus verbis sit præscripta consuetudo, vtrum per hæc verba, filius primogenitus: an verò per hæc verba, primogenitus, non dicendo, filius. Et si quidem consuetudo præscripta sit his verbis, filius primogenitus: tunc resoluit, quòd filius, etiam minor natu, præferendus est nepoti, natu maiori. Ego noto, posse hunc casum facile euenire, etiam si non proponatur secunda vxor & secundum matrimonium. Potest enim quis, ex eadem vxore filium in senectute habere, qui minor sit, quàm nepos, ex filio primogenito conceptus. Porro Baldi sententia mihi videtur, cõmuniùs esse approbata: quam videlicet ibi Rapha. Fulgos. Paul. Castrel. Et Philip. Corn. probauerint, & Alex. n. 4. Ias. n. 45. in. l. Is potest. ff. De acqui. hære. Idè in his terminis ex Bal. sen-

tentia probauit Marti. Laudé. in tract. De primogeni. q. 38. & cum Martino Lauden. Anto. Corfe. in re pet. c. Grādi. col. 22. ad fin. De supplēda negligē. præ la. li. vj. & Nicola. de Vbald. in tracta. de successio. ab intesta. n. 68. vers. Itē quæro. Sed & Andre. Tiraquel. in. d. 40. q. n. 219. hanc Baldi sententiam non refellit: quāuis. n. 17. rationes, quæ pro patruo facerent, proposuit se refutaturum.

Secundò pro hac parte induco legē Regiā lib. 4. tit 62. §. *Enandose*, coniuncto. §. pen. vbi in maioratu bonorū Regiæ coronæ, datorum in emphyteu- sim, lex ipsa defert maioratum, per mortem posses- soris, eius filio: ita vt stante filio, indistinctè nepotē excludat, Ait enim lex,

E onde ouer hi ho dito filho ou filha, nam auera ho dito foro neto ou neta: posto que ho neto seja filho de filho mais velho.

Vides enim, quòd lex primis illis verbis, *neto ou neta*, indistinctè exclusit nepotes, cuiuscumque æta- tis fuissent: quia videlicet, non erat habenda ra- tio maioris ætatis: nisi inter eos, qui in eodem gra- du constituti fuissent. Cùm autem posset dubi- tari, vtrùm nepos, ex persona seu gradu primo- geniti patris, admitti posset aduersùs patruum: subiicit lex verba illa, *Posto que ho neto, &c.*

Quocirca

Quocirca & in eius l.terminis, & in terminis legis mentalis, æquè interpretandum est, quòd filius nepoti est præferendus: quãuis nepos patruo maior ætate sit, & ex primogenito filio probetur esse cõceptus.

Tertiò hoc esse verius, fundata iuris ratione ostendo, qua dixi, motum fuisse Regem Ioãnem in condenda lege mentali. Repeto enim conclusisse me, quòd filij causa potior est, quàm nepotis, vbi repræsentatio nõ admittitur. Vnde dixi, in maioratu bonorũ coronæ filij potiorẽ causam esse debuisse: quòd materia successionis repræsentationẽ non admitteret. Animaduerto autem, consequens esse, vt eadem filij contra nepotem prærogatiua retineatur, etiam si filius minor sit ætate, quàm nepos. Quippe cùm gradus filiorum proximior sit patri, quàm nepotũ: maioratus primo gradui filiorum in primis deferendus est, vt ex his qui maior sit, admittatur. Nec ad secundum gradum nepotum maioratus deuolendus est: nisi vbi primus gradus filiorum non sit: quoniã videlicet gradus prærogatiua multò est maior, quàm ætatis. Quod in terminis sensit Anto. de Rosel. in tract. De successio. ab intesta. n. 76. vers. Nam si non deberetur, vbi scribit, quòd tunc demũ nepos maior præfertur patruo minori, cùm materia admittit repræsentationem.

Nec obstant argumenta, in contrarium adducta: quoniam primò respondetur ad primum argumentum, quòd tunc verba legis mentalis facerent contra hunc filium, natu minorem, si ita concepta fuissent, **Noseu descendente maior.** His enim verbis, nepos, natu maior, patruo prælatus videretur: quoniam & ipse propriè diceretur possessoris descendens. Cæterum verba legis mentalis sunt, **Noseu filio maior.** Quæ utiq; admittunt filium, natu minorem, aduersus nepotem, natu maiorem. Si quidem hic filius rectè dicitur maior, facta comparatione filiorum: ut etiam si nullus præterea filius sit, rectè dicatur filius maior. l. Qui duos, cum vulga. ff. De reb. dub.

Secundò non obstat secundum argumentum, deductum ex sententia Pontificis pro Rege Roberto: quoniam respondetur, eam sententiam referri debere ad casum, quo deferatur maioratus primogenito. Nos verò loquimur, quo casu maioratus defertur filio primogenito, aut potiùs filio maiori. Vbi enim maioratus defertur vni liberorum primogenito: nepos, si maior ætate sit, quoniam primogenitus est: præferri patruo debet, ut colligitur ex distinctione Baldi in dicta. l. Ut intestato. C. De suis & legit. libe. & ex his, quæ obseruat, Baldum allegando, Didac. Couarr. in Practi. quæstio.

cap. fin. n. 7.

Tertiò non obstat tertiũ argumentũ, ex sentetia, quam velut communẽ secutus est Matth. de Afflic. in. d. cap. 1. n. 91. De successio. feudi: quoniam respõdetur, eam sentetiam pertinere, & referri debere ad feuda & maioratus, quorũ materia admittit repræsentationem. Tunc enim nepos, natu maior, patruo erit præferendus: quoniam propter repræsentationẽ intelligitur esse in eodem gradu, in quo est filius secundò genitus, & ipse ex se maior est ætate, vt declarat Anto. De Rosel. in tracta. De succes. ab intesta. n. 76. versi. Sed si esset maior nepos.

Ultimò concludo, quòd licet Philip. Dec. d. cons. 443. Et Senatores Regij rationem habuerint maioris ætatis Domini Roderici Lobo, quoniam ea consideratio euidentius ostendebat, eum nepoti esse præferendum: nihilominus (vt mea fert opinio) iudicare debuissent in fauorem dicti. D. Roderici Lobo, etiã si is minor ætate fuisset, quàm nepos.

¶ *Filia vtrũm
nepoti, masculi
filii, præferri
aliquo casu queat*

Secundò principaliter infero, posse dubitari, vtrum filia vltimi possessoris, etiam secundo genita, possit præferri nepoti, primogeniti filio, in ea videlicet specie, in qua filia est habilis ad succedendum in maioratu bonorum Regiæ coronæ, iuxta tex. in co. tit. 17. §. 14. Nam quum repræsentatio locum non habeat

habeat in hac materia: videtur, filiam, propter gradus prærogatiuam, nepoti esse præferendam, & maiorem rationem habendam fore gradus proximioris, quàm sexus.

Præterea hoc olim in quodam Comitatu Hispaniæ Sedem Apostolicam iudicasse, accepimus. Fuit enim quæstio de Comitatu Atrabacensi, inter Dominam Magaudam, secundò genitam, filiam Rogeri, Comitis Atrabacensis: & nepotem eiusdem comitis, ex primogenito filio conceptum. Pronunciavit Sedes Apostolica, Magaudam, quia filia esset, præferendam nepoti: quanuis nepos, & masculus, & ex primogenito conceptus fuisset. Quod ita ex allegationibus Bartholomei de Capua, quas fecit pro Rege Roberto, refert & sequi videtur Mathæ. de Afflict. in cap. 1. n. 88. vers. Et dicit plus. De successio. feudi.

Adde quod hanc sententiam videtur quodammodo adstruere verba legis Regiæ in dicto. §. 14. videlicet,

Saluo onde expressamente de craraua que as possessem auer filhas que em tal caso mandaua que as ouessem quando filhos barões lidimos nam ficalsem daquelle que a terra posuua.

Videtur enim, eo solo casu filiam excludere, quo possessor filium reliquit, vt si nepotem reli-

querit, filia sit admittenda, secundum verba legis. Nec enim eadem ratio est, eam excludendi, propter nepotem, etiam ex primogenito conceptum: ut eleganter probari videtur lege Regia lib. 4. tit. 62. §. *Finandose*, coniuncto. §. penul. Etenim ibi expressum est, quod si agatur de maioratu bonorum Regiæ coronæ, datorum in emphiteusim: filius filiæ præferetur. Sed enim filia, secundò genita, præferetur nepoti: etiam si is maior annis, & ex primogenito filio fuerit conceptus.

Sed tamen resoluendum magis est, quod filia sit excludenda, si vltimus possessor nepotem masculum ex filio reliquerit. Cuius sententiæ summam rationem in eo constituo, quod licet verba donationum Regiarum generaliter compræhendere filias viderentur: non tamè filia admittendæ sunt: nisi ex speciali pacto. §. 3. & §. 14. eiusdem titu. Igitur quum filia regulariter sit exclusa à successione maioratus bonorum Regiæ coronæ, nec admitti queat, nisi ex pacto: consequens est interpretari, quod eo demum casu admittatur: quo bona alioqui redire deberent ad Regiam coronam, videlicet si nullus ex liberis masculis, descendantibus per lineam masculinam, supersit. Hoc rectè probari videtur argumè. tex. cum ibi nota. in cap. 1. vers. Cùmq; inter. De eo qui sibi. vel here. suis masculis

& foeminis coniuncto eo, quod scribit Petrus de An-
cha. cōf. 359. Nos Petrus col. 2. vers. Nec gl. ibi dicit.

Idem mihi probatur, argumento optimo tex.
in. d. titu. 17. §. 13. vbi hæc verba sunt,

E quando per morte do possuydor, zc. nam ficar
tal filho nem neto, zc. z ficar algũa filha, queremos q̄
esta tal filha as nã possa herdar, salvo por especial do-
açam, ou merce que lhe queyramos dellas fazer. **E**
segundo os contratos, z doações que nos, z os REYS
nosso antecessores, fizemos, ou fizermos aaquelles a
que assi demos as ditas terras.

Notandum enim est, quòd legislator eo demum
loco tractat de non admittenda, vel admittēda filia,
quo vltimus possessor nec filium, nec ex filio conce-
ptum nepotem moriēs reliquerit. Significauit itaq;
quòd vbi ex pacto speciali filia potest admitti: eo sci-
licet loco videtur admittenda, quo nullus masculus,
per lineam masculinā descendens, vltimo possessori
superstes reperiat. Atq; ita intelligi & suppleri de-
bent verba dicti. §. 14. vt filia admittantur ex pacto
speciali in defectum filiorum masculorum & etiam
nepotum.

Nec oberunt argumenta, quæ contrariam partē
suadere videbantur: quoniā ea argumenta non per-
tinent ad hāc speciem, in qua foeminæ, nisi ex pacto
speciali non admittuntur, secundum ea, quæ attin-

gam in sequenti articulo, circa maioratus bonorum patrimonialium.

¶ *Nepos, secundò geniti filius, vtrum possit pferri nepoti, primogeniti filio, nato minori.*

Tertiò principaliter infero decisionem nouæ quæstionis, quæ facilè poterit contingere circa maioratus bonorum Regiæ coronæ. Quid enim si vltimus possessor bonorum Regiæ coronæ, nullum superstitem filium reliquerit: sed ex diuersis filiis plures reliquerit nepotes? Quæretur enim, vtrum nepos, ex primogenito conceptus, omnimodò præferri debeat cæteris fratribus patruelibus, quos filius secundò genitus, & filius tertio genitus, viuo patre defuncti, ex se natos reliquerunt? Et Baldus consil. 389. Consuetudo. n. 4. versic. Pone. lib. 2. pro constanti videtur habuisse, quòd nepos, ex primogenito conceptus, cæteris nepotibus, ex secundò, vel tertio genito filio conceptis, absolutè præferatur. Scribit enim, absurdum esse, quòd nepos, primogeniti filius, etiam si minor ætate sit, quàm nepos vltimi possessoris, ex filio secundò genito conceptus: ab eo nepote, secundò geniti filio, excludatur. Contrarium in terminis scribit Andre. de Ifern. in Ærario, quod composuit in constitutione. Neapolita. fol. 16. col. 4. versic. Quæro feudatarius. Putat enim, quòd nepos, secundò geniti filij filius, si maior ætate sit, præferri debeat, nepo-

ti, primogeniti filij filio, natu minori. Andreas autem Tiraquel. in dicta q. 40. n. 59. nullo allegato auctore, Baldi sententiam retulisse videtur adijciens, quod nemo sanæ mentis dixerit, nepotem, primogeniti filium, esse excludendum à nepote, secundo geniti filio.

Ego autem ex verbis & sententia legis mentalis, & iuris ratione, sanum mente crederem, qui diceret, nepotem, secundo geniti filium, natu maiorem, esse præferendum nepoti, primogeniti filio, natu minori, in maioratu bonorum Regiæ coronæ. Ita enim distinguendum reor, ut si materia admittat repræsentationem: tunc nepos, primogeniti filius, possit admitti contra nepotem, filij secundo geniti filium, etiam natu maiorem. Et in hac specie procedit Baldi sententia. d. conf. 389. secundum ea, quæ distinguemus in tertio articulo, ubi de Regiæ successione agemus, in qua Baldus loquitur. Cæterum generaliter in alijs maioratibus, in quibus repræsentatio iure non datur: efficaci ratione ostenditur, nepotem, filium filij secundo geniti, si maior ætate sit, præferendum esse nepoti, filio primogeniti, natu minori. Quum enim uterq; nepos in eodem gradu sit proximitatis respectu aui ultimi possessoris, & materia non admittat

repræsentationem: nulla ratio haberi debet filiorum, qui in vita patris decesserunt. Igitur si vterq; nepos ex sua persona admittitur sine vllò respectu patrum prædefunctorum: necessario euincitur, illius nepotis causam esse potiore, qui maior ætate deprehendatur tempore mortis aui vltimi possessoris.

Hinc merito lex mentalis. d. tit. 17 §. 3. non constituit ex persona patris prædefuncti, quisnam ex pluribus nepotibus magis esset admittendus ad succedendum aui. Ita enim scriptum est, Nam ficar tal filho barão, nem neto barão, legitimo, filho de filho barão lidoimo, a que de uam ficar. Deniq; ex ipsius legis mentalis sententia in. d. §. 1. & ex his, quæ supra de ratione eiusdem legis diximus, deducendum videtur, quòd in proposita quæstione perinde iudicandum sit, atq; si lex mentalis specialiter ita constituisset,

E quando per morte do possuydor das terras da coroa do Reyno, ou de algũs beẽs z dereytos da coroa, nam ficar tal filho barão, si quem as taes terras beẽs, z dereytos ao seu neto legitimo barão mayor que delle ficar, filho de filho barão lidoimo.

Sic enim ad exemplum verborum, quæ circa filium lex concipit in princip. cõcepi verba debuerunt circa nepotem: vt similiter inspicendum sit, quisnam maior sit ex nepotibus tempore, quo decesserit auus ipse possessor vltimus.

Quartò principaliter infero, quòd si vltimus possessor vnius prædij, quod solum Regia donatione continebatur, id prædium donauerit primogenito filio, adhibita Regis authoritate, & is primogenitus viuo patre decesserit, relicto filio: poterit filius secundò genitus, qui tempore mortis patris maior deprehendatur, petere hoc prædium ex sentètia legis mentalis, contra nepotem primogeniti filium. Moueor argumento. §. 15. eiusdem tit. cuius hæc verba sunt,

Donatio maioratus, quã pater primogenito fecit cum Regis authoritate. vtrum secundò genito præiudicet, si postea maior reperiatur tempore mortis paterne.

Però se aquelle que assi tal doaçã quiser fazer, nã tiuer mais que hũa terra, nam a possa doar sem nossa expressã authoridade e consentimento do filho primogenito a que adita terra he deuida por bem da dita ley.

Vides enim, quod legislator non vult, ei, quem vocat lex mentalis, fieri præiudicium per possessoris donationem, etiam authoritate Regis vallatã. Vnde si pater absq; consensu primogeniti filij, ad quem dictum prædium ex lege mentali deuoluendum erat, id filio secundò vel tertio genito, ex authoritate Regis donauerit: futurum est, vt interim viuente eo, qui donauit, prædium maneat apud donatarium. Cæterum mortuo patre, qui donationem fecit, incipiet primogenitus prædiũ petere posse secundum manifestam eius. §. sententiam.

Hoc exemplo inducendum videtur, quòd si pa-

ter primogenito donauerit prædium, adhibita Regis authoritate: non censeatur ex tali donatione factum præiudicium secundò genito filio inuito: cui videlicet dictum prædium ex dicta lege mentali remanere debet, si is filius reperiatur esse maior tempore mortis paternæ. Quippe legislatoris in ea specie propositum est, non præuerrere ordinem legis mentalis, inuito eo, qui ex lege mentali vocatur: quanuis maximè pater vltimus possessor fecerit talem donationem, adhibita Regis autoritate. Proinde Regiæ autoritatis interpositio eatenus vtilitatem habet: vt donatio, filio primogenito facta, interim valeat: non verò vt in præiudicium filij, ad quem per legem mentalem deuoluendum erat prædium, deuoluatur ad nepotem primogeniti filium, qui vtiq̃ue remota Regis autoritate, planè esset excludendus.

Ad hoc facit iuris regula, qua constitutum est quòd propter superiores, sequenti causa non debet lædi in posterum .l. Peto .§. Fratre. versic. Nec tamen. ff. De lega. 2. & l. Filius familias. §. Diui. o. i. versic. vel si aliquis ex his. ff. De lega. 1. Idq̃; in maioratu possessionum de Goes, sitarum in hoc Portugalliæ Regno, propè respondit Petrus de Ancharano consil. 82. Dicta facti narratio col. 4. versic. Non obstat. Quo loco scripsit, quòd possessor ma-

ioratus

ioratus non potuit, in præiudicium Stephani, filij secundò geniti, qui maior postea repertus est tempore mortis paternæ: inuestire primogenitum filium, vt ex ea inuestitura deuolueretur maioratus ad Beatricem, filiam ipsius primogeniti. Denique hoc ita tentari posse probabiliter ex sententia dictæ legis Regiæ, argumentum mihi est Papiniani responsum in l. Tale pactum. §. fina. ff. De pactis, cuius verba hæc sunt,

Pater, qui dotem promisit, pactus est, vt post mortem suam in matrimonio sine liberis defuncta filia, portio dotis apud heredem suum fratrem remaneret: ea conuentio liberis à socero postea susceptis, et hereditate testamento relicta per exceptionem doli proderit. Cum inter contrahentes id actum sit, vt hæredibus consulatur, et illo tempore quo pater alios filios non habuit, in fratrem suum iudicium supremum contulisse videatur.

Ex hoc. §. collegit Accurs. ibidem communiter receptus in verb. per exceptionem, quòd id de iure est seruandum, licet non sit statutum, quod verosimile est statuendum fuisse, si hoc quesitum fuisset. Comparemus ergo soceri conuentionem, qui genero dotem promisit, constitutioni Regiæ. d. §. 15. vt exemplo Papiniani similiter cõstitutionis

sen-

sententiam colligamus. Et primùm quemadmodũ in Papiniani responso inter contrahentes actum animaduertitur, vt hæredibus soceri consuleretur: ita in constitutione Regia actum intelligimus, vt ei consuleretur, ad quem per legem mentalem donatum prædium deuolui deberet. Deinde quemadmodum verbis conuentionis in d. §. fin. expressa fuit fratris persona, quoniam credebatur, eum hæredem esse futurum: ita in constitutione Regia primogeniti persona est expressa, quoniam ex naturæ simul & patrum cõmuni voto credebatur, eum superstitem patri futurum, & consequenter admittendum fore ex l. mentali, quæ vocat filium, qui maior reperiatur tẽpore mortis paternæ. Vnde quemadmodũ conuentionio d. §. fin. quæ de fratre loquebatur, prodest liberis postea susceptis, & hæredibus relictis, quia de fratre loquebatur, tanquàm de hærede: ita quoque constitutio, quæ de primogenito locuta est, pdesse debet filio secundo genito, qui maior reperiatur tempore mortis paternæ. Nam constitutio de primogenito quidem locuta est: sed utique tanquàm de eo, cui id prædium per legem mentalem deberetur.

Deniq; si possessor vellet, nepoti, primogeniti iã defuncti filio, donare prædiũ Regiæ coronæ in præiudicium filij secundo geniti: constaret inter omnes,

quod

quòd etiam si adhibuisset Regis auctoritatem in hac donatione: non esset factum præiudicium filio secundò genito, qui non consensisset, vt manifestè probat. d. §. 15. coniuncto. §. 1. eiusdem titu. Ergo si idem pater prædiũ donaret ipsi adhuc viuo primogenito, adhibita Regia auctoritate: videtur eadem propè ratio esse, vt si mortuus sit primogenitus in vita patris, non intelligatur factum præiudicium filio secundò genito, cui prædium ex lege mentali debetur, secundùm ea, quæ ostendimus.

Sed iuxta hoc quæritur, vtrum hæc disputatio procedat, etiam si pater, qui donauit prædium primogenito ex Regis auctoritate: esset is, qui prædiũ à Rege donatũ acceperat, vt post mortem suam deueniret ad filium, qui maior esset tempore mortis, iuxta formam legis mentalis? Et videretur, quòd dicta lex Regia in eo articulo non esset ad hunc casum referenda. Nam hoc casu donatarius iure communi de voluntate Regis donatoris posset, præiudicare ei, cui sine illius facto ius prædij post mortem suam parauerat. Hoc enim receptum videtur in terminis. l. Quoties. C. De donatio. quæ sub modo, vt si tibi prædiũ donauero, quod post mortem tuam deuo luendum sit ad Petrum: possit inter nos vtiliter conuenire, ne ad Petrum deueniat. Quod ita præcepit Bar. in l.

¶ Bartoli sententia in l. Qui Romæ. §. Flavius. n. 1. ff. De verb. oblig. v. 2. et in cōmunior sit. & verior.

in. l. Qui Romæ. §. Flavius. n. 1. ff. De verbo obliga. cuius sententia cōmunis est, vt ibi per Soci. n. 16. la. so. n. 14. Alex. consil. 240. viso. themate. n. 4. in. fi. lib. 7. Andre. ab Exea in Rub. n. 143. ff. De pactis.

Ex qua opinione velut cōmuni deducebat Aimo Sauilli. conf. 135. Verba decreti. n. 10. quòd Princeps, qui donauit Titio prædium, vt post mortem eius ad primogenitum deueniret: posset iure communi, de consensu patris donatarij præiudicare spei, quã primogenitus haberet.

Sunt tamen plures authores, qui in cōtrariam iuerunt sententiam, adeo vt nō nulli scriptum reliquerint, quòd Bartoli opinio communiùs erat improbata, videlicet Guliel. Bened. in repet. cap. Raynuttius, in verb. Si absq; liberis. o. ij. in materia fideicō. missariæ substitutionis, n. 23. De testa. Rod. Xuar. in Allegatio. 29. charta. 3. & in repet. l. Quoniam in prioribus, in cōmenta. legis Regiæ in. 8. q. C. De in offi. testa. & meminit Dida. Couarr. varia. resolutio. lib. 1. ca. 14. n. 7. Nouissimè autem Bartoli sententiã improbavit Anto. Gomez. in cōmen. l. 40. Tauri. n. 29. quanuis aduersùs assertionè Roderici Xuar. agnoscat, eam communiùs esse receptam.

Ego verò expendo, quòd in proposita quæstione lex Regia in .d. §. 15. sine dubio sentit, non posse

primogenito invito præiudicium fieri : etiam si pater, qui donationem quæsiuit, adhibita Regis, qui donauit, autoritate, velit eidem præiudicare. Hoc (inquàm) sentit lex Regia, ad principium. §. relata, vbi hæc verba habentur, *Quia vniuersa foy se a quelle a que a dita terra ou terras foram nouamente dadas, &c.* Sic grande argumentum colligi videretur ex eo. §. contra Bart. sententiam in. d. §. Fluius, quod confirmatur autoritate & iudicio Pauli Castren. conf. 164. In præsentia causa. n. 7. lib. 2. vbi inter minis nostræ legis Regiæ asserit, quòd iure cõmunon possit donatarius, etiam de voluntate Regis, qui donauit, præiudicare primogenito. Idem manifestè expressit in eadem specie Abbas conf. 85. n. 1. ad fin. lib. 1. Deniq; Castren. vbi suprà (quòd maxime ad rem facit) improbat Bartoli opinionem in. d. §. Fluius, quasi huic sentententiæ contrariam. Cùm igitur lex Regia sine dubio idem sentiat, quod Pau. Castrenf. asseruit: consequens erit, ex eiusdem legis Regiæ sententia inducere, quòd Bartoli opinio non sit admittenda. Et si hoc placeret, maximam haberet in praxi vtilitatem : quoniam remoto hoc nouo argumento legis Regiæ, generaliter esset seruanda Bartoli opinio, quæ non sit communiùs reprobata, iuxta legem Regiam lib. 2. tit. 5. §. 1.

Quintò

¶ Primogēitus,
si clericus aut
monachus fiat,
vivo patre, et q̄
superuixerit: v̄
trūm proit si
lto suo, vt pa-
truo p̄feratur.

Quintò principaliter infero, quòd si primogeni-
tus, suscepto legitimo filio & amissa vxore, clericus
fiat, vel monachus: etiam si postea naturaliter patri
superuixerit, videbitur filius secūdò genitus filio cle-
rici vel monachi fratris esse præferendus. Nam filius
primogenitus per clericatum est factus inhabilis ad
maioratum bonorum Regiæ coronæ, vt cautum est
eod. tit. §. 7. & multò magis si efficiatur monachus,
secundùm ea, quæ tradit Bal. in. c. Cum in magistrū.
in fin. De electio.

Ergo quia his casibus filius primogenitus est fa-
ctus inhabilis viuo patre: reducitur quæstio ad cō-
trouerfiam patris & nepotis, vt tradit Ioan. Cirier.
De primogeni. lib. 3. q. 5. ad fin. vers. Certè hæc quæ-
stio. Quod etiam probari videtur argumen. d. §. 7.
vbilex, quasi clericus filius maior nō sit in rerum na-
tura, vocat filium secūdò genitum ex ordine legis
mētalis. Sic nepoti, filio primogeniti clerici, vel mo-
nachi, filius secūdò genitus videbitur præferendus
per in le, atq; si primogenitus viuo patre decessisset.

Verū tamen in clerico primogenito si incideret
species proposita: videretur, rem iusto Principis de-
creto temperandam fore, argumēto. l. In ambiguis.
§. Quoties. ff. De regu. iur. Nam quū clericus ea ra-
tione sit inhabilis: quia exemptus est à iurisdictione

Regia:

Regia: durum est, filium eius nō admittere ad maioratum. Alioqui futurū est, vt si primogenitus intelligat, se clericatu nociturum filio: retrahatur à clericatu. Quæ ratio mouere debet Principem, vt quāuis ipse primogenitus fiat inhabilis: non tamen inhabilitas ea, quæ ex religioso statu cōtingit, noceat eius filio, argumēto Authē. De sanctiss. episco. §. Sed hoc p̄senti. vers. Sācimus. Colla. 9. Deniq; induci posset, quōd clericus videretur habilis ad successionem, vt ex continēti eam in filium suum transmitteret, argumento eorum, quæ Soci. tradit cōs. 47. Facti narratione. n. 12. & 13. lib. 3. vbi ait, quōd quando primogenitus est inhabilis, & tamen patri superuixit: fortiore iure admittitur filius eius, quā si idem primogenitus non fuisset in rerum natura. Si quidem primogenitus vel in hoc habilis intelligi debet, vt filio suo maioratum excontinenti restituat. Quæ ratione patrum & nepotis dubia quæstio excludetur: quia nepos non auo, sed patri primogenito successisse intelligitur. Licet enim lex mētalis maioratum filio deferat post mortem patris vt. d. §. 1. potest accipi, quando pater est habilis: secus si sit inhabilis, quoniam incontinenti transferet bona in filium, vt Socius argumētatur. Cuius sententiam refert Andre. Tiraquel. De iure primogeni. q. 23. n. 16. & 17.

vbi & viciosam Socini scripturã trãstulit. Ego enim puto, apud Socinum minimè legendũ fore, ac si primogenitus: sed magis, quàm si primogenitus.

Certè in primogenito, qui viuo patre, monachus effectus esset: fortiùs hoc defenderem ratione noua.

¶ Primogenitus, qui in acie belli pro republica cecidit, prodest filio suo: vt is contra patrem admittatur.

Traditum enim est, quòd si primogenitus, viuo patre in acie belli decesserit, prodest filio suo: vt is contra patrum ad bona maioratus admittatur, argu-

mento. l. Bello amissi. ff. De excusa. tuto. Quod ita in maioratu Hispalensi tentauit frigidè Ludo. Roma. conf. 29. In causa maioratũ .n. i. & asseruit constantiùs Nicola. Mil. in suo reperto. in verb. Mortuus pro republica, & Stepha. Aufre. in decisio. Capellæ Tolosa. 443. & Andre. Tiraquel. in. d. quæsti. 40. n. 223. Planè ratio eius sententiæ eo spectat: vt etiam si nepos minor natus sit, quàm patruus: patruo nihilominùs præferri debeat. Etenim respectus patris, in acie defuncti, qui per gloriam viuere intelligitur, mouet, vt quasi vltimo possessori superites fuerit, maioratum quæsiuile intelligatur, & quæsitum, in filium suum transmississe. Et hoc Senatu Regium in maioratu bonorum Regiæ coronæ non semel iudicasse, accepimus. Porro id, quòd scriptum est in his, qui in acie pro republica ceciderunt, & in perpetuum per gloriam viuere intelliguntur: per

ducen-

ducendum videtur ad monachos, qui similiter mūdo mortui sunt, & per gloriam viuere intelligi debent. Nam quemadmodum filius, qui pro republica in acie cecidit, patri prodest, quasi viuus. d. l. Bello amissi : ita non dissimili ratione filius monachus patri prodest, atq; si in seculo viueret, secūdum auctoritatem Ioannis de Plate. Ange. Areti. & Ias. ad Portium. in. §. i. Insti. De excusa. tuto. Ergo rectè admittendum videtur, vt simili facta inductione, monachus primogenitus non noceat filio suo : cūm per gloriam viuere intelligatur. Proinde nepotem ex hoc primogenito, antequàm fieret monachus, cōceptum, patruo præferemus, videlicet si primogenitus monachus, naturaliter patri superuixerit.

¶ Monachus qui mūdo mortuus est, per gloriam viuere intelligitur : vt patri & filio, quos in seculo reliquit, prodesse queat.

Et hoc notandum est circa id, quod Bald. refert in. l. Si quis prioris. §. Talem, ad fin. C. De secun. nup. vbi scribit, quòd cūm Beatus Ludouicus esset primogenitus filius Regis Apuliæ, & effectus fuisset frater minor : determinatum est, quòd non cōputaretur in numero liberorū. Ego noto, quòd & si Bonifacij sentētia, quæ Robertū filiū secūdogenitū nepoti prætulit Clem. Pastoralis. De rei iudica. seruāda foret generaliter in successione regni Apulię: si tamē Beatus Ludouicus amissa vel cōuersa vxore, ex

qua filiū legitimū suscepisset, effectus fuisset frater minor: computādus esset in numero liberorū, in hūc videlicet effectū, vt filio suo etiam infanti prodesset ad eiusdem Regni successionem contra patrum natu maiorem, secundū ea quæ modō ostendi.

¶ Patre & filio primogenito simul mortuis, vtrum nepos, primogeniti filius, patris vno preferri queat.

Sexto principaliter infero, subtilē futurā quæstionem de successionē maioratus, si pater, & filius primogenitus, simul vno casu decesserint, videlicet ruina, incēdio, vel naufragio. Nā si quidem cōstare posset, quod ambo vno temporis puncto spiritū posuissent: filius secundō genitus sine dubio præferendus esset nepoti, primogeniti filio. Satis enim est, quod primogenitus patri non superuixerit: vt secundū verba, & sententiam legis mentalis, admittatur filius secundō genitus, qui maior patri superstes fuit, nepote excluso. Sed quū hoc cōstare nequeat, videretur, inducendā esse præsumptionē, quod filius primogenitus, qui pubes filiū habebat, patri superuixerit, argumen. l. Qui duos. §. Cum in bello, & §. Si Lucius. ff. De reb. dub. Sic excludetur patris et nepotis quæstio: quoniam primogenitus intelligetur, illo tēporis momēto, quo superuixisse patri creditur, ius maioratus quæsiuisse, & quæsitū trāsmisisse ad filiū suū, iuxta verba. d. §. i.

Nam recepta, & probabilis doctrina est, quod vbi tractatur de legis dispositione: filius pubes patri super-

super vixisse creditur. d. §. Cū in bello, vt tradit Bar. in. l. Quod de pariter col. 2. ff. De reb. dub. vbi facit differentiam inter legis & hominis dispositionem. Quam doctrinam probauerūt Rapha. Cuma. in. d. §. Cū in bello. Ioā. Imol. in. l. Si hi qui inuicē, in fin. ff. De donatio. causa mor. Paul. Castrē. conf. 101. Ad primum. n. 1. lib. 2. Alex. in. l. Ex facto. §. Si quis autē col. fin. ff. Ad Trebel. & conf. 39. Viso themate. n. 4. lib. 1. Porro in proposita maioratus specie magis videtur agi de legis, quàm de hominis dispositione. Etenim si consideres Regē, qui hæc bona donauit: illius donationē pro lege accipiemus, argumē. l. penul. ibi, legis vicē obtinere. C. De donatio. inter virū. & vxo. quam ad maioratum à Rege constitutum induxit Bal. in. l. Cum ātiquioribus. n. 11. vers. Certum autē est. C. De iure delibe. Si verò cōsideres, quòd lex ipsa mentalis filium maiorem ad maioratum vocauit: euidentiùs legis dispositionem agnosces. Consequens igitur erit, humaniorē præsumptionē inducere: vt filius patri superstes fuisse credatur. Qua præsumptione admissa, secūdò genitus filius excludetur: quoniā primogenitus, et si nō fuit vltimus possessor, intelligetur fuisse vltimus, ad quē maioratus spectauit. Planè paria sunt, q̄ quis iure maioratū tenuerit, vel iure tenere potuerit, vt ab eo successio deriuetur;

sicuti rectè expressum est in l. 40. Tauri.

Imò verò in hac specie videretur, filium secundò genitum esse excludendum: quanuis primogenitus nullum ex se natum masculum reliquisset. Nam si primogenitus, vel momento, patri superstes fuisse probaretur, non potuisset eidem frater secundò genitus succedere: quum bona hoc casu ad Regiam coronã redirent, vt est expressum. d. tit. 17. §. 12. Ergo idem dicendum videretur in proposita specie, in qua lex credit, primogenitum patri superstitem fuisse: quòniã legis præsumptio habetur pro liquida p̄batione, vt per gl. in l. Si tutor petitus, in fi. schol. C. De pericu. tuto. Feli. in Rub. n. 2. De probatio. Alcia. De præsumptio. 3. parte, in princ. n. 4.

¶ Patre & primogenito pubere, simul mortuis, filius secundò genitus patri succedit in maioratu: nec bona redeunt ad Regiam coronam.

Mihi tamen contraria sententia & fauorabilior & iustior videtur. Puto enim, quòd bona hoc casu minimè intelligantur, esse deuoluta ad Regiam coronam: sed magis spectent ad filium secundò genitum. Moueor eo quòd supradicta præsumptio non est hoc casu admittenda, ad exclusionem filij secundò geniti, qui secundùm iuris regulam exclusã omni præsumptione, deprehenditur maior tempore mortis paternæ. Didici enim, quòd lex non præsumit, filium puberem patri superuixisse ex aliqua naturali ratione, quæ hoc faciat verosimile. Hoc eleganter

ter quibusdam argumentis ostendit Areti. confi. 50. Copiosè. n. 3. & secutus est Soci. in. l. Si mulier. n. 10. ff. De reb. dub. & ego confirmo Vlpiani authoritate, quam miror non esse animaduersam, in l. Ex facto. §. Si quis autem ibi, quia non est verosimile. ff. Ad Trebel. Proinde si lex hoc aliquando præsumit: utique præsumit ex quadam humanitate, ad hoc inducta, ut bona parentis filio ex lege deferri intelligantur, & filius ea bona in successores suos transmittat. l. Cum pubere. ibi, humanius est. ff. De reb. dub. Porro si ea præsumptio ad propositam speciem induceretur: animaduertemus, inhumanitatem occurrere, quum effectus præsumptionis sequi non possit. Adde quòd filij secundò geniti causa esset miserabilis: ut illius infortuniū, qui patre & fratrem fortuito casu amisisset, nō esset hoc totius familiæ dāno prægrauandū, argumē. l. Si furiosus. in fin. C. De nuptijs. Denique in fauorem filij secundò geniti induco tex. in. l. Qui duos. §. Si cum filio. ff. De reb. dub. vbi si libertus cum filio pubere simul decesserit: non præsumitur filius pubes superuixisse patri. Cuius rei ratio illa est, ne scilicet præsumptio, quæ ex humanitate fuit inducta: inhumanè patronum à successione liberti excluderet. Igitur respectus secundò geniti, qui filius est vl-

timi possessoris, & ex liberis illius, qui donationem meruit: mouere debet, vt nihil omnino præsumatur, argu. nota. per glo. in. l. Si quis legatū. §. fin. in verb. non posse. ff. Ad. l. Corne. de fals. Sic ille ex iuris regula, quasi in maioratum patris succedet: non verò quasi à fratris maioratu inhumanè excludetur.

Quinimo et si probaretur, primogenitum filium patri superstitem fuisse, & propterea cōstaret, quòd bona maioratus ad Regiam coronā essent deuoluta: Princeps ex benignitate sua nouam concessionem facere deberet huic patri: quem admodum Rex Ioānes, ipsius legis mentalis autor, non semel fecisse memoratur. Nam & Petro Valasco & Lionello de Lima fratribus vltimè possessoris, eisdemq; liberis illorum, quibus primùm donationes factæ fuerant, de nuò maioratum concessit, vt habetur. d. tit. 17. §. 12. Fortassis autem esset, qui diceret, fieri hoc casu iniuriam, si Princeps donationē nō refirmaret, argumē. tex. in. l. 1. §. Permittitur. ff. De aqua quotid. & æsti. Quo loco glos. in verb. impetrabile, argumē. eius. §. scripsit, quòd mortuò vassallo, & finita concessione feudi, hæres masculus debet impetrare nouā inuestituram. Vnde & Bar. ibidē collegit, quòd finita emphyteusi per generationem finitam, possunt descendentes petere refirmationem, & de facili impetrabunt:

bunt: quia esset iniuria, si non fieret refirmatio. Quæ Bar. sententia magis cõmuniter approbatur, vt scribit Ias. in. l. 2. n. 23. C. De iure emphyteu. & latè ostendit Philip. Dec. cõs. 131. Reuocatur. n. 2. et Paul. Paris. cõs. 108. De bono. n. 55. lib. 1. Ex quorũ dictis & eiusdem Decij cõs. 78. Licet in casu. n. 3. videtur ea cõmunis opinio, applicari posse ad propositã maioratus speciẽ: quãuis frater, qui refirmationem petit, nec sit descendens, nec hæres fratris vltimi possessoris.

Sed tamen resoluendum est, quòd si Rex velit, ad Regiam coronam ea bona reuocare, possit iurè hoc facere: quum hic effectus ex eo modo procedat, quẽ perfectis donationibus imposuit lex mentalis. Alio qui si Rex negaret refirmationẽ, vt eadẽ bona extero concederet: planè iniuria esset. Nã sententia Bartoli, de qua suprã, ita intelligitur, vt iniuria sit, non refirmare emphyteusim, si dominus directus velit, eam extero cõcedere. Cæterum si velit, prædium sibi retinere: non facit iniuriam qui iure suo vtatur, vt tradit Abb. in. c. Bonæ memoriæ. o. 2. n. 28. De postula. prælato. Nicol. Mil. in reperto. in verb. Emphyteusi finita. Iason cõs. 28. n. 8. lib. 3. Ludo. Gozadi. cõs. 39. Prima facie. n. 21. Frãcis. R1. in. l. 1. n. 9. ff. De priuile. credito. Et hæc circa hunc articulũ tractasse interim sufficiat: vt ad sequentẽ transeamus.

*u. Saccul
ueritas.*

¶ De maioratibus bonorum
patrimonialium.

SEQVITVR articulus de maioratibus bonorum patrimonialium, quos in vltima volūate testatores frequenter constituūt. Nā si mortuo eo, qui maioratum tenebat, supersint filius eius secundò genitus, & ex primogenito prædefuncto conceptus nepos: difficilior est patris & nepotis quæstio, quàm fuerit in superiore articulo. Cessante enim authoritate legis mentalis, de iuris communis rationibus tota disputatio esse videtur. Et quidem quum proximis annis in hac vrbe Conimbrica moueretur ex facto huiusmodi controuersia: consultus respondi quid sentire. Et erat hæc verborum formula, quibus maioratus dicebatur institutus,

Eu leixo por administrador da dita capella a Gonçalo meu filho, e per sua morte quero q̄ venha ao seu filho mayor q̄ elle teuer, sendo de legitimo matrimonio nado. E se nam teuer filho, venha a sua filha mayor que teuer legitima. E assi da hi em diante pera sempre ande por ho dito modo em os que delle descenderem.

Proponebatur, quòd Gōsallus mortuo patre hūc
maiora-

maioratum habuerat. (Erat enim maioratus, iuxta notabilem distinctionem legis Regiæ lib. 2. tit. 35. §. antepe.) Quum verò ex legitimo matrimonio plures filias habuisset: primogenita viuo eo decesserat, & ex se natam filiam legitimam reliquerat. Contendebant de maioratus successione filia secundò genita natu maior, & neptis primogenitæ filia, natu minor. Respondi, filiam secundò genitam nepti esse præferendam. Et licèt res fuerit decisa per transactionem: nihilominùs filia secundò genita, modico dato, successit patri in maioratu.

Igitur constituta hac controuersia inter patrum & nepotem, pro nepote sequentia argumenta facere videntur.

Primò facit, quòd verbis institutionis vocari videtur nepos Gonsalli, ex primogenito conceptus, illis videlicet, *as seu filio*. Siquidem filij appellatione omnes liberos intelligimus. l. Filij. l. Iusta. l. Liberos. ff. De verbo. signi. Deniq; quòd hæc verba, *filium ex se natum*, referantur ad nepotem, probat tex. in. l. Lucius, a. 2. ff. De hæred. institu. Vbi illa conditio, si filium ex se natum non habebit, pertinet ad nepotem: vt colligitur ex eo tex. in verb. liberos, & deducit post alios Philip. Corn. in. l. 1. n. 2. C. De conditio. infertis.

Secundò

Secundò facit, quòd nepos, etiam si minor ætate sit, quàm patruus, verbum illud institutionis, maior, aptari eidem potest: quum filius sit primogeniti, qui ætate maior erat, vt subtilibus argumētis nixus est ostēdere Paul. Castrēs. conf. 164. lib. 2. & Soci. eum referēs conf. 252. Visis instrumentis. lib. 2.

Tertiò facit, quòd in hac celebri quæstione patruī & nepotis, videtur esse communior opinio pro nepote: vt apparet ex his, quæ recenset Andre. Tiraquel. d. q. 40. n. 11. vbi. n. 17. refert, se partes nepotis semper sectatum fuisse. Sed & Thomas Grāma. decis. 1. hanc partem secutus est: & finalibus verbis testatur, ita decisum fuisse. Hanc opinionem seruari de cōsuetudine, scribit Carol. Molin. ad Alex. cōf. 4. lib. 4. & eam dixit cōmuniorem & veriorē Anto. Gomez. in. l. 40. Tauri. n. 65. & nouissimè Dida. Couarru. Pratica. quæstio. cap. vlti. n. 6. vbi seclusa lege Regia, existimat, opinionem, quæ nepoti fauet, esse iure veriorē.

Quartò facit, q̄ & si verba institutionis erant eo modo concepta, vt referri viderentur ad filium maiorem, quem tempore mortis suæ Gonsallus habuisset, hoc est ad secundò genitum: etiam in horum verborum terminis partes nepotis natu minoris contra patrum defenderunt Abbas conf. 85. lib.

1. & Castren. cōf. 164. lib. 2. & Ludo. Roma. cōf. 29. In causa maioriae. Hi omnes autores legerunt verba Regis Castellæ, qui in donatione, facta per modum maioratus, ita dixerat. Et post obitum vestrum habeat succedere vester filius maior, quem habueritis ex legitimo matrimonio. Nihilominus in his etiam terminis retinuerunt communioem opinionem, quæ nepoti fauet. Deniq; in propria specie, de qua agimus, pro nepote cōsuluit Andre. Sicul. cōf. 10. lib. 2. Propositum enim fuit, quòd quidam in vltima voluntate certam bonorum partem Raymundo nepoti suo reliquerat: & cauerat, vt post mortem Raymūdi ea pars bonorū deueniret ad filiū maiorem, qui ex illo superesset. Mortuo Raymundo, contendebant de maioratus successione filius Raymundi secūdo genitus, & eiusdem Raymundi nepos, conceptus ex primogenito filio, qui viuo patre Raymundo decesserat. Respondit Andre. Siculus, maioratum pertinere ad nepotem primogeniti filium: quanuis natu minor esset. Porro hoc Andreæ Siculi cōsiliū miscet Andre. Tiraquel. in. d. 40. quæstio. n. 11. cum alijs autoritatibus, quas pro nepote cumulauit.

Quintò pro hac parte accedat subtilissimū Papi-
niani respōsum in l. Cum auus. ff. De conditio. &
demonst. quod Iustinianus laudauit in l. Genera-
liter

liter. C. De institu. & substi. & in. l. Cum acutissimi. C. De fideicommiss. Testator ibi filium Petrum, & ex præmortuo filio nepotem, Ioannem hæredes instituit: & adiecit, vt post mortem Ioannis, pars, quam illi dederat, perueniret ad filium Petrum. Mortuo testatore, nepos Ioannes post quæsitam aut hæreditatem decesserat, relicto hærede filio. Petrus ab hoc testatoris pronepote, & patris sui hærede, fideicommissum iuxta testamēti verba petebat. Pro nepos, secundum coniectam proavi defuncti voluntatem, negabat, se teneri ex persona patris ad fideicommissi restitutionem. Papinia. respondit, Petrum excludendum fore: quia pronepos testatoris retenturus esset partem, quam pater ex testamento acceperat. Coniecit enim, quod sicut testator Ioannem nepotem Petro filio prætulera in ea hæreditatis parte, quam Ioanni dederat: ita quoq; tacito iudicio prætulisse eidem Petro videbatur eiusdem Ioannis liberos, vt facerent deficere fideicommissi conditionem. Applicari igitur potest Papiniani responsum, in fauorem pronepotis contra patrum, facta simili coniectura. Vt enim testator filium Gōsalli primogenitum filio eiusdem secundò genito prætulit: ita quoq; intelligi debet, quod eiusdem primogeniti liberos eidem secundò genito filio præferre

ferre voluerit. Atq; in hunc modum induxit Papiniani responsum pro nepote Andr. Sicul. d. cōs. 10. lib. 2. & deinde Andre. Tiraquel. d. quæst. 40. n. 91.

Sextò & vltimò considerandum est, quòd is, qui maioratum instituit: erat ex ascendentibus horum liberorum. Quare si hi duo, nepos, & pronepos, de eius parentis, ab intestatò mortui, hæreditate contenderent: non dubiè pronepos in locum patris sui succederet, & æqualiter cum patruomitteretur. §. Cùm filius. Insti. De hæredita. quæ ab intesta. deferū. Quo exemplo idè repræsentationis priuilegium videtur inducendum ad speciem, in qua pronepos simul cum patruo velit admitti ad bona proauis, titulo fideicommissi: quia & per fideicommissum ipsi testatori succeditur. l. Cohæredi. §. Cùm filiæ. ff. De vulga. Idq; ita colligi videtur ex sententia glo. in. l. Cū ita. §. In fideicōmissio. in verb. proximo. ff. De lega. 2. vbi intellexit, q̄ in fideicōmissio familiae relicto repræsentatio locū habet, quæ planè locū haberet in successione intestati. Et glo. sententiã cōmuniter esse approbatã, constare videtur ex his, quæ circa illam tradit Claudius in. l. Gallus. §. Quidã rectè, col. 2. ff. De libe. 2. & posthu. Philip. Corn. in. l. si. col. si. C. De verbo. signi. Iason conf. 215. lib. 2.

Ex his igitur fortissimum argumentū descendit
pro

pro nepote contra patruum etiam natu maiorem. Nam licet in quaestione patrum & nepotis difficile sit constituere, vtra sit comunior opinio, vti scripserunt Philip. Dec. conf. 443. n. 22. & Hyero. Gratus conf. 6. Visis. n. 25. lib. 1. videtur, districtè constituendū fore, quòd vbi ageretur de maioratu, in cuius successiōe locum habeat repræsentatio: sit comunior opinio pro nepote. Si quidē iuris ciuiliis antesignanus Bart. qui in Authē. Post fratres. 2. C. De legi. hære. partes filij magis probauit, eas vtiq̄ue ita probauit, si modò materia successiōis repræsentationem non admitteret. Contrà si ageretur de successiōe, in qua repræsentatio locum sibi vèdicaret: sentire visus est, quòd nepos patruum excludere deberet. Quod ita ex Bartoli sententia deduxerunt Aret. conf. 162. Diligenter. n. 8. & Socinus conf. 252. Visis. n. 17. lib. 2. & Præpos. in cap. 1. in. 29. argumento pro parte filij. De feudo Marchiæ, & Ioānes Ciriet in tracta. primoge. lib. 1. q. 25. n. 7. vers. Secundò considero. Ergo quum in proposita specie successiō per fideicōmissum in bonis ascendentiis admittat repræsentationem: consequens erit inducere, quòd ex Bartoli sententia nepos patruo sit præferendus. Et hanc iuris rationē in fauorem nepotis sensit doctissimus Alexā. conf. 4. Ponderatis. n. 11. vers. Et potissimè est in casu nostro

lib. 4. Expendit enim cum iudicio in fauorem filij secundò geniti contra nepotem, quòd in proposita quæstione is, qui maioratum instituerat, non erat ascendens, nec patruus eorum, qui de maioratu contēdebant. Quocirca, non poterat induci priuilegiū representationis in fauorem nepotis: vt est expressum in. d. Authē. Post fratres. Sic Alexáder significauit, quòd vbi ascendens maioratum instituisset, de cuius successione liberi descendentes contenderent: deterior causa patruī erat, & melior nepotis. Idque etiā sensit lex Castellæ Regia. 40. Tauri illis verbis, Lo qual nos solamente mandamos que se guarde y platique en la succession del mayorazgo a los ascendientes, pero aun en la succession del mayorazgo a los transuersales. Sic enim locuta est lex, quasi quæstio non videretur adeo controversa, quo casu de ascendētium successione ageretur: quoniam tunc representatio iure cōmuni locum habere videbatur, & consequenter nepotis causa præualebat. Denique si in hac specie stat pro nepote iudicium & authoritas Bartoli, nec ostēdi potest, q̄ cōmunior opinio sit in cōtrarium: iudicandū erit in hoc Regno secundū hanc partem, vt constat ex. l. Regia lib. 2. tit. 5. §. 1.

Nec obstaret nepoti lex Regia mentalis, quæ sine dubio patruū nepoti prætulit in maioratu bonorū

Regiæ coronæ: quoniam respōderetur, illam maioratus speciem, & diuersam, & diuersæ rationis esse. Quippe iuris ratio, quæ constitutionem illam pro patruo expressit: non videtur, locum habere in hoc maioratu bonorum patrimonialium, quæ constituit ascendens liberorum, de parentis successione contēdentium. Summa enim ratio, quæ pro nepote cōtra patrum facere potest: repræsentationis priuilegiū est, vt sæpiùs diximus. Planè id priuilegium nullatenus induci potuit ad successionem maioratus bonorum Regiæ coronæ: & propterea filius nepoti fuit præferendus, vt suo loco ostendimus. Contrà idem priuilegiū videtur locū habere in hac successione bonorū patrimonialiū, quæ parēs vni ex liberis suis reliquit: & propterea nepos patruo præferri potest.

¶ Patrus nepoti præferri debet in maioratu bonorum patrimonialiū.

Sed his argumētis & authoritatibus minimè obstantibus, mihi probabilior visa est semper causa filij secūdo geniti, aduersus nepotem primogeniti filij. Idque in consulendo & iudicando magis probandum fore, sequentibus argumentis demonstratur.

Primò in fauorē filij secūdo geniti, facit tex. in. l. Cū ita. §. In fideicōmisso. ff. De lega. 2. vbi Papinian⁹ ait, q̄ in fideicōmisso, quod familię relinquitur, hi ad petitionē eius admitti possūt, qui nominati sunt: aut post omnes eos extinctos, qui eo nomine fuerūt, etc.

Consi-

Considerandū enim est, quòd in proposita specie illis verbis, **ao seu filho**, nominatus intelligitur filius: non verò nepos, qui generali descendentium nomine post filium vocatus intelligitur. Igitur ita demum vocabitur nepos, si nullus filius superfit, argumē. d. §. In fideicōmisso, ibi, aut post omnes &c. Nā non solum nominatus fuit Gonsallus, qui nomine proprio inuitatus fuit ad maioratū: sed etiam fuit nominatus Gonsalli filius, hoc nomine appellatiuo, **ao seu filho**. Ad hoc facit tex. notabilis in. l. Titius. ff. De libe. & posthu. vbi pater dicitur nominatim exhæredare filios, nō tātūm si eorū propria nomina exprimat: sed etiam si filios exhæredare se dixerit sub nomine appellatiuo. Et tamen si dixisset, exhæredo oēs liberos, seu omnes descendentes meos, non diceretur, nominatim exhæredationem fecisse: quoniam liberorum seu descendentium appellatio plures gradus generaliter compræhendit. Atque ita hoc argumento in fauorem filij secundò geniti contra nepotem vsus est Alex. conf. 123. Discussis col. 2. lib. 1. Et sanè si testator, qui nomine proprio filios potuit exhæredare, iam proprium nomen habentes, satisfacit formæ, exheredādo eos appellatiuo nomine: faciliùs dicetur nominatim designasse Gonsalli filiū, quē vtique nō dū natum, minimè potuit proprio nomine appellare.

Confirmatur hoc argumentū ex Baldi sententia in.l. Vt intestato. C. De suis. & legi. libe. vbi dixit, q̄ in quæstione patruī & nepotis si verba vocant filiū primogenitum: nomen filij exprimit, filium nepoti esse præferendum. Quā Bal. traditionem fermè receptiūs approbari, superiore articulo obseruauimus. Porrò quod Bal. tradidit in verbis legis, non est: cur æquè locū nō habeat in verbis testatoris, argumē. §. Disponat testator et erit lex, Authē. De nupti. Col. 4

Et hoc maximè in proposita specie locum habet, in qua posteaquā testator vocauit Gonsalli filiū & filiam, adiecit, *E assi de hi em diãte pera sempre an de poz ho dito modo em os que delle descenderem.* Hoc enim casu propriūs inducitur tex. in. d. §. In fideicomisso. vt filio extāte, nō possit ex prædefuncto filio nepos admitti, qui post gradū filiorum specialē sub descendentiū generali nomine vocatus intelligitur, vt Philip. Dec. cōsiderauit conf. i. col. fina. vers. Postremò aduertendum, & Alcia. in. l. Iusta, ad finē, & in. l. Liberorum col. pen. ff. De verbo. significa.

Sed et remota hac ratione, nepos non posset dicere, se nominatum sub filij nomine: quū filij appellatio ex proprietate & cōprehensua interpretatiōe solū filiū exprimat. l. Quod si nepotes. ff. De testa. tute. §. Siqs filiabus. Insti. Qui testa. tuto. dari possūt.

Habetur

Habetur inibi, quòd is qui Titium tutorem filijs dedit, solis filijs, non verò nepotibus dedisse intelligitur: quoniã aliter filios, aliter nepotes appellamº. Quòd si filiorum appellatio æquè nepotes compræhenderet, atq; filios: non dubiè idem Titius etiam nepotibus tutor datus videretur. Hoc enim respõsum est in eo, qui Titium liberis suis tutorem dedit, vt tã nepotibus, quàm filijs eundem tutorem dedisse vtiliter videatur: quoniam liberorum appellatione æquè veniunt nepotes atq; filij. d. l. Quòd si nepotes. d. §. Si quis filiabus. l. Liberorum. ff. De verb. significa. Vnde licèt filij à appellatione õnes liberos intelligamus, l. Filij, cum simi. ff. De verb. signifi. id verum est per interpretationem extensiuam, qua nõ semper utimur. Si quãdo autem in materia merè fauorabili recipiẽda sit ea extẽsiua interpretatio: haudquaquàm dicemus, quòd is, qui filium nominavit, hoc appellatio filij nomine appellauerit etiam nepotẽ. Magis enim dicemus, quòd significauerit, velle se, vt quod de filio, quẽ nominavit disposuit, locum habeat in nepote, de quo nihil locutus est. Sed hoc ita per interpretationem extensiuam accipiendum est, si propria & compræhensiuam interpretatio locum sibi nõ vèdicauerit in filio. Quippe si extiterit filius, recipi nõ potest, vt personam deferamus, quã testator sub no

mine filij specialiter nominavit: & intrudamus nepotem, quem sub eadem appellatione minimè nominavit. Quod ita rectissimè præcepit Bart. in. l. Liberiorum. n. 18. ff. De verbo. signifi. circa. l. Lucius. a ij. ff. De hære. insti. & eius traditio cõmuniter tenetur, secundum Alex. conf. 9. Visis verbis. n. 3. lib. 1. Philip. Corn. cõs. 182. Videtur. n. 7. lib. 2. Deniq; quum hoc nomen, ad seu filio mayor, filius, secundo genitus maior, integrum sibi vendicet: quasi nominatus, præferri debet nepoti, qui nequeat dicere, se eodem filij nomine fuisse nominatũ, arg. d. §. In fideicõmisso.

At enim nepos dicet, patre primogenitũ fuisse nominatũ: in cuius gradũ ipse ex iure representationis successerit. Sic agnoscat, se non fuisse nominatũ: sed contendet, sibi satis esse, quod pater primogenitus fuerit nominatus, etiã si is viuo patre Gõsallo decesserit. Quippe hinc agitur de bonis ascendentis, & in fideicõmisso familię relicto: atq; ideo seruandũ est representationis priuilegiũ nõ minũs, quàm seruaretur in eiusdẽ parẽtis legitima hæreditate, secundũ glo. receptę autoritatẽ in. d. §. In fideicõmisso, in verb. pxi mo. Sed tñ fortiter defendendũ est, quod in' pposita specie representationi locus non sit. Nec oberit eius glo. autoritas: quoniam multis modis potest euitari.

Et primò dicetur, glo. fortassis nõ voluisse, quod

¶ Representatio filij in gradu patris, que locum habet in hæreditate legitima: vtrum habeat locũ in fideicõmisso.

in ter-

in terminis illius. §. haberet locum representatio: vt
 Philip. Dec. tentauit cōf. 1. col. 2. vers. Tertiò nō ob-
 stat, & alibi sæpè. Sed & si Andre. Tiraquel. in. d. q.
 40. n. 187. referat, glo. aliter ab omnibus intelligi,
 excepto Decio: equidem lego, Rapha. Cumanū in
 d. §. In fideicōmissō. idē antè scripsisse, & ex Cumanī
 sentētia Soci. cōf. 252. Visis. n. 3. lib. 2. Verūtāmē pro-
 babilior est cōmunis DD. opinio, qui ex glo. ad ter-
 minos tex. relata diuersum intellexerūt, vt verū esse,
 præsupposuit Ant. Rube. cōf. 82. Viso. n. 5 Et sanè ex
 glo. sentētia ita interptandū est, q̄ post oēs nomina-
 tos extinctos, si proximo gradu frater testatoris fue-
 rit, cōcurreret cum eo prædefuncti fratris filius: vt ad
 fideicōmissum familię relictum simul admittantur,
 sicuti ad eiusdē defuncti hēreditatē legitimā simul
 admitterentur Authē. Cessante. C. De legi. hære.

Vnde secūdò dici poterit, q̄ gl. sentētia nō sit vera:
 quia non idem dicendū sit in hominis, quod in legis
 dispositione, vt ibi cōtra glo. Bal. notauit argumē. l.
 Tutela. §. Si duo. ff. De legiti. tuto. Et in Bal. sentē-
 tia aduersūs glo. sunt multi graues autores, quos
 diligenter cumularunt Andreas Tiraquel. d. quæ-
 stio. 40. n. 285. & Didac. Couarr. Practi. quæstio.
 cap. vltimo. n. 4. vers. sic sanè, & Nicola. Bello.
 qui scripsit, hanc partem sequendam, quasi magis

cōmunem, conf. 50. In præfenti difficultate. n. 2. Sed Ioan. Imol. in. d. §. In fideicōmissō, in fin. respōdet ad tex. in. d. §. Si duo, à Bal. allegatum: vt eū retorquere nitatur pro glo. sententia. Nam quum ibi solus vnus patroni filius ad tutelam liberti vocetur, excluso alterius patroni nepote: Ioan. Imol. considerat, eius rei rationem ibi fuisse expressam, quòd videlicet idē patroni filius admitteretur solus ad legitimā eiusdē liberti hæreditatem, excluso alterius patroni nepote. Vnde argumentatur, quòd sicut ibi filius & nepos ad tutelam inuitantur eodem modo, quo ad successionem inuitarentur: ita in proposito frater & fratris filius per contrarium inuitari debent ad fideicōmissum, à defuncto relictum, eodem modo, quo inuitarentur ad eiusdem defuncti legitimam hæreditatem. Et videtur hāc considerationem Ioan. Imol. probasse Aretinus conf. 162. Diligenter. col. fin. Sed tamen Soci. cōf. 252. n. 3. lib. 2. replicat pro Bal. cōtra glo. & Ioannem Imol. quod Bal. expendit, successione liberti in. d. §. Si duo. deferri filio patroni, excluso alterius patroni nepote quasi gradus remotioris. Ego verò cōtra glo. nouè induco tex. in. l. Si libertus præterito. §. 1. ff. De bonis liberti. vbi si ex vno patrono supersint filius, & ex prædefuncto filio nepos: lex hæreditatem liberti nō nepoti, sed soli filio

defert,

defert, vt potè proximiori. Sic nepos, qui ad legiti-
 mâ aui patroni hæreditatē simul cū patruo admitte-
 retur: non eodē modo admittitur ad legitimâ liberti
 hæreditatē. At qui ratio, quæ ex iure patronatus bo-
 na liberti patrono, & deinde eius liberis detulit, ex eo
 descendere videtur, q̄ libertus, si à dño manumif-
 sus non fuisset, vtiq; apud eundē dominū, & deinde
 apud liberos eius hæredes, seruus mansisset: & eadē ra-
 tione apud eosdē omnia bona liberti mansisset, quæ
 eisdem iure dominicæ potestatis quæsiturus fuisset,
 vt probatur in prin. vers. Libertus autē. Insti. De fi-
 ducia. tute. Quapropter legi pronū fuit, hac eadē ra-
 tione inducere, vt nepos, qui ad bona aui nō minùs,
 quàm patruus, esset admittendus: equè ad bona liber-
 ti aui simul cū patruo admitteretur. Sed tamē lex,
 & si animaduerneret, eandē propè rationē versari:
 noluit, ad terminos aliquantū differentes priuilegiū
 repræsentationis inducere. Proinde regulā maluit re-
 tinere, & bona liberti patroni filio, quasi proximiori,
 deferre, nepote excluso. Ergo si lex, vbi vidit, se ex-
 tra terminos hæreditatis ab intestatō delatę cōstitu-
 tam, ad suâ dispositionē non respexit: minùs homo
 ad eandē legis dispositionē respexisse intelligendus
 est, quin potius, nō habita ratione repræsentationis,
 bona sua proximiori de familia reliquisse. Sed quia
 liquido